

ЕКСПЕРТЕН ДОКЛАД

**МЕЖДИННА ОЦЕНКА
НА ОБЛАСТНАТА СТРАТЕГИЯ ЗА
РАЗВИТИЕ НА
ОБЛАСТ ЯМБОЛ 2005-2015**

**“ Визия за устойчиво
развитие:
Ямболска област—
предпочитано място за
живот, работа и
развлечения.”**

ДЕКЕМВРИ, 2010 г.

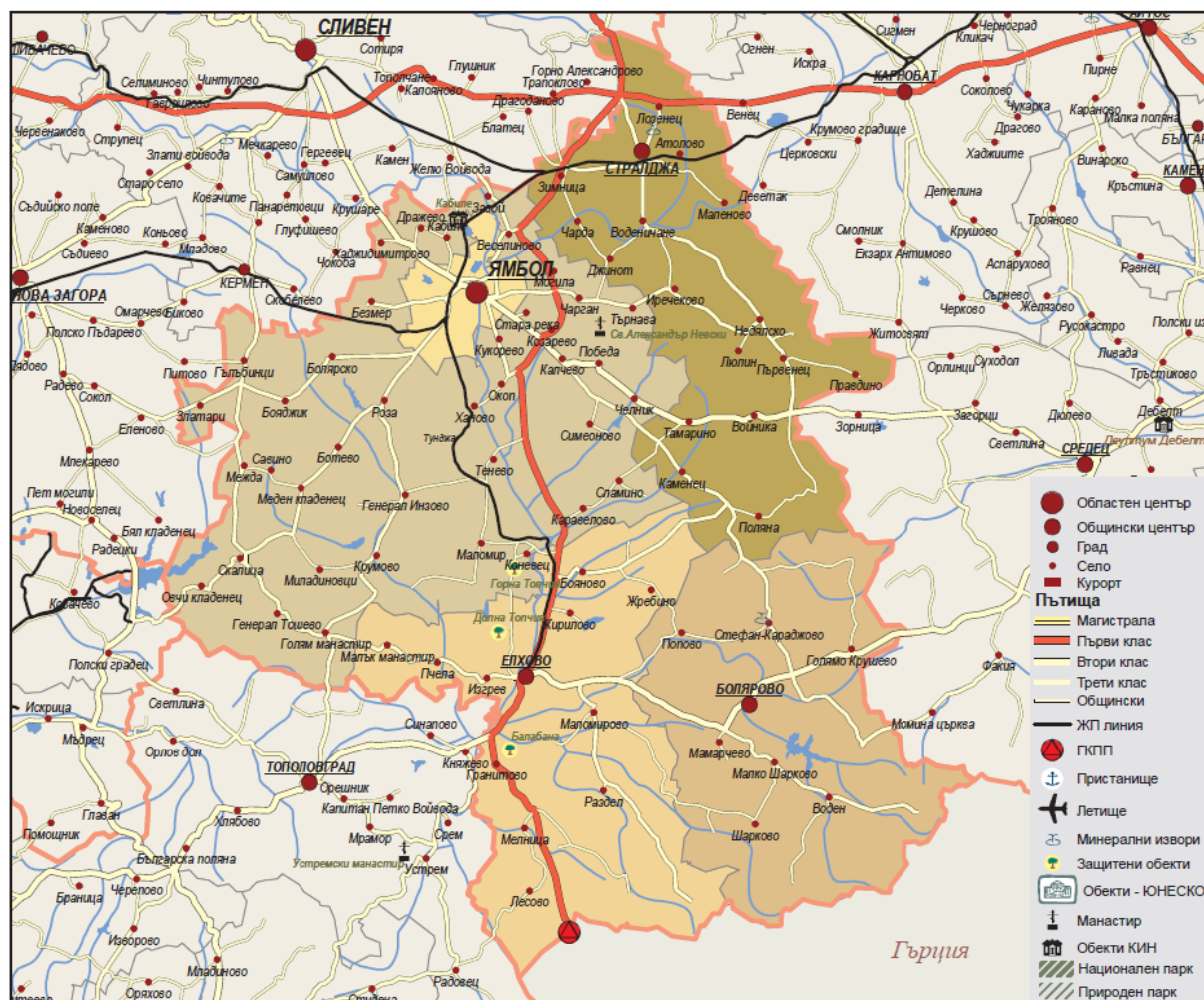
1407 София, бул. Никола Вапцаров 31
тел.: 02 962 5714; факс: 02 962 7918
e-mail: office@orbisplan.eu

МЕЖДИННА ОЦЕНКА
НА ОБЛАСТНАТА СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЛАСТ
ЯМБОЛ 2005-2015

Съдържание

<i>Въведение</i>	<i>1</i>
<i>1. Метод и организация на междинната оценка</i>	<i>4</i>
<i>2. Резултати от междинната оценка</i>	<i>10</i>
2.1. Първоначални резултати от изпълнението на Областната стратегия за развитие на област Ямбол	10
2.1.1. Актуален социално-икономически и екологичен профил на областта	10
2.1.2. Съответствие и степен на хармонизация с целите и приоритетите на политиката за устойчиво интегрирано регионално развитие	21
2.1.3. Съответствие с изискванията на законодателството за регионалното развитие	23
2.2. Ефективност на изпълнението - степен на постигане на целите на развитието на областта	25
2.3. Ефикасност на използваните ресурси	29
2.4. Специализирани оценки в рамките на междинната оценка	34
2.4.1. Оценка – опазване и подобряване на околната среда	34
2.4.2. Оценка по индикаторите за изпълнение на стратегическите цели	39
2.4.3. Институционално изграждане и административен капацитет	42
<i>3. Основни изводи</i>	<i>44</i>
<i>4. Препоръки за бъдеща реализация</i>	<i>46</i>
<i>Приложения</i>	<i>46</i>

ОБЛАСТ ЯМБОЛ

ИЗПОЛЗВАНИ СЪКРАЩЕНИЯ

АДИОСР – Актуализиран документ за изпълнение на областната стратегия за развитие

БВП – брутен вътрешен продукт

ВЕИ – възобновяеми енергийни източници

ГПСОВ/СПСОВ – Градска / Селищна пречиствателна станция за отпадъчни води

ЕС – Европейски съюз

ИКТ – информационни и комуникационни технологии

МСП – малки и средни предприятия

НПО – неправителствени организации

НСИ – Национален статистически институт

НСРР – Национална стратегия за регионално развитие

ОБ – Общински бюджет

ООС – опазване на околната среда

ОП – оперативни програми (съфинансирани от фондовете на ЕС 2007-2013 г.)

ОПР – Общински план за развитие

ОПРР – Оперативна програма регионално развитие

ОСР – Областна стратегия за развитие

ПЧП – публично-частно партньорство

РПР – Регионален план за развитие

ЮИР – Югоизточен район

NUTS – класификация на териториалните единици за статистически цели в ЕС/ по

Евростат

SWOT анализ – Анализ на силните и слабите страни, възможностите и заплахите

Въведение

Място и роля на междинната оценка

Междинната оценка по своята същност представлява систематичен и обективен преглед и преценка на дизайна на даден проект, план, стратегия, програма или политика, както и на резултатите от изпълнението им към средата на периода на тяхното действие. По-конкретно, този тип оценка се стреми към установяване на степента на съответствие на стратегическия документ с потребностите и нуждите от развитие на определената територия или общност, реалистичността и постижимостта на поставените цели, ефективността и ефикасността на използваните ресурси, реализацията и въдействието върху процеса на развитие за оценявания период. Важно условие е междинната оценка да осигури надеждна и полезна за бенефициентите, донорите или управляващите информация, която да интегрира опита и поуките от първоначалния етап от реализацията на съответните проекти, планове и стратегии в цялостния процес на стратегическо планиране и вземане на адекватни решения.

Цели и обхват

Основните цели на междинната оценка по принцип включват:

- Осъществяване на принос за по-добро формулиране и дизайн на стратегическите интервенции и определяне на адекватни приоритети на политиката за развитие;
- Подобряване качеството и ефективността на изпълнение;
- Подпомагане ефикасното разпределение и използване на средствата за развитие;
- Осигуряване на отчетност, информация и публичност за постигнатите резултати.

Междинната оценка за реализацията на Областната стратегия за развитие на област Ямбол (2005-2015 г.) е съобразена с изискванията на Закона за регионалното развитие от 2008 г., като основните въпроси, които се разглеждат, и очакваните резултати от оценката са насочени към осигуряване на обективна и надеждна информация относно:

- първоначалните резултати от изпълнението на областната стратегия за развитие (ОСР) към средата на периода за нейното изпълнение;
- степента на постигане на поставените цели и ефективността на изпълнението;

- ефикасността на използваните ресурси за реализацията на стратегията;
- основните изводи, заключенията и препоръките за актуализация и/или подобряване качеството на изпълнение на стратегията за остатъка от периода на нейното действие или за бъдещ период.

Параметрите и основните характеристики на междинната оценка са съобразени също така и с препоръчаната от Министерството на регионалното развитие и благоустройството (МРРБ) „Методика за изготвяне на междинна оценка на областна стратегия за развитие” и кореспондират пряко с изискванията, съдържащи се в Техническото задание за възлагане на междинната оценка от страна на Областния управител на област Ямбол.

Актуално състояние и контекст

След приемането на Областната стратегия за развитие на област Ямбол през 2005 г. настъпиха значителни промени в макро-икономическата, социалната и политическата среда, в която се изпълнява стратегията. На местно и регионално ниво са осъществени редица структурни промени. Актуалното състояние и общият контекст за реализация на целите и приоритети на стратегията са различни или са претърпели съществени промени, като се има предвид присъединяването на България към Европейския съюз и стартовия период на прилагане на европейската регионална политика и програми от началото на 2007 г., подпомагани от структурните фондове на ЕС, провеждането на местни (2007 г.) и парламентарни (2009 г.) избори в страната, промените на териториалния обхват на регионите от ниво 2 и приемането на ново национално законодателство за регионалното развитие от 2008 г. Особен фактор на негативно въздействие върху изпълнението на стратегиите и плановете за развитие през последните две години представлява глобалната финансова и икономическа криза, която сериозно засегна ЕС, България и българските региони и общини.

Настоящата оценка отчита ключовите промени, имащи пряко или косвено въздействие върху изпълнението на областната стратегия за развитие, като си поставя за задача да оцени позитивните и негативни ефекти на макро-средата за постигане на заложените в стратегията цели, приоритети и мерки, както и регионалните и местните субективни влияния върху резултатите, свързани с управлението, координацията и цялостния публичен контрол при изпълнението на стратегията.

Очаквани резултати и ползи

Междинната оценка отчита постигнатия досега опит на област Ямбол в сферата на стратегическото планиране на регионалното развитие, като взима под внимание общия преглед на резултатите от реализацията на общинските планове за развитие в общините на територията на областта и докладите за изпълнението на Регионалния план за развитие (2007-2013 г.) на Югоизточния район от ниво 2, в чиито териториален обхват попада и област Ямбол.

Очакваните резултати и ползи от извършването на междинната оценка за изпълнението на областната стратегия за развитие обхващат:

- изготвяне на препоръки относно актуализирането на действащата ОСР с оглед адаптиране към някои от посочените вече важни промени в политическия, икономическия и социалния контекст за реализацията на стратегията и/ или разработване на стратегия за развитие за следващия планов период;
- очертаване на мерки за постигане на по-висока ефективност и ефикасност при изпълнението на ОСР;
- подпомагане на процеса на разширяване и засилване на партньорството и сътрудничеството между властите на различни териториални нива, икономическите и социалните партньори и всички заинтересовани страни в процеса на изпълнение на ОСР;
- осигуряване на принос за подобряване на информираността и публичността при реализацията на ОСР.

Благодарности

Настоящата междинна оценка не би могла да бъде разработена и осъществена ефективно без ценната подкрепа и съдействие на политическия и експертния екип на Областния управител на област Ямбол, както и на партньорските организации и лицата, които любезно предоставиха информация и дадоха своето мнение и препоръки в рамките на проведеното анкетно проучване относно постигнатия напредък по изпълнението на Областната стратегия за развитие на област Ямбол към края на 2010 г.

На всички тях изказваме искрена благодарност!

1. Метод и организация на междинната оценка

Общи методологически изисквания

Като част от общата методология, междинната оценка е съобразена с общите условия, принципи, подходи и практически решения, залегнали в насоките на ЕК за оценка на социално-икономическото развитие - базирания в интернет инструмент EVALSED, и по-конкретно Работен документ на Европейската комисия № 5 „Индикативните насоки върху методите за оценка: оценка по време на програмния период”.

Преглед на резултатите от предшестващи оценки

Основният стратегически планов документ – „Стратегия за развитие на Ямболска област 2005-2015 г.”, определя стратегическата рамка за устойчиво социално-икономическо и инфраструктурно развитие на областта и представлява инструмент за формиране на цялостна дългосрочно ориентирана политика за регионално развитие в съответствие с националните, регионалните и местните приоритети през съответния период. Този документ е резултат от експертен анализ на данните и тенденциите в развитието на област Ямбол през периода 2003-2005 г., като на тази основа е формулирана и стратегията за развитие – средносрочни до дългосрочни цели, приоритети и мерки за реализация при участието на широк кръг от партньори и водещата роля на областния управител и областната администрация. Още на етапа на разработването на областната стратегия за развитие е била извършена паралелна предварителна (ex-ante) оценка на нейното съответствие, въздействие и приложимост. Настоящата междинна оценка се базира и отчита основните резултати от предварителната оценка, като обръща особено внимание на следните методически предпоставки:

- Приемането на Областната стратегия за развитие на област Ямбол е важна стъпка в процеса на управление и планиране на развитието на областта за периода до 2015 г.. Поставя се началото на стратегическото планиране за интегрирано и устойчиво решаване на ключови въпроси на икономическото и социалното развитие на областта и доближаване до нивата и стандартите на развитие на регионите в ЕС;

- Структурата и съдържанието на стратегията покриват значителна част от изискванията, определени със Закона за регионалното развитие от 2004 г. и подзаконовата нормативна уредба, но също така се отбелязват и редица слабости, свързани с: (а) фрагментарното разработване на стратегическата част на документа, липсата на вътрешна съгласуваност и обвързаност със стратегиите и планове на по-високо регионално и национално ниво и на ниво ЕС; (б) използването на ясни и измерими критерии и индикатори за наблюдение и оценка на изпълнението; (в) недостатъчност на мерките за осигуряване на информация и публичност на стратегията в процеса на нейното изпълнение и др.

Избор на специфичен метод на оценка

Настоящата експертна оценка ще се фокусира върху аналитичния преглед и сравнителния анализ на резултатите и въздействието от прилагането на ОСР-област Ямбол с оглед отразяване на настъпилите социално-икономически промени на местно, регионално и национално ниво, както и на реформата на кохезионната/регионалната политика на ЕС и първоначалните ефекти от прилагането на оперативните програми за България с европейско съфинансиране за периода след 2007 г.

Като се използва документален анализ на нормативното и стратегическото съответствие в рамките на междинната оценка, както и прогностична оценка се очаква да бъдат потвърдени няколко по-важни предварителни извода и препоръки за подобряване качеството на действащия стратегически документ за развитие на област Ямбол:

- Областната стратегия за развитие следва да бъде актуализирана в контекста на новите стратегически насоки на ЕС в областта на регионалната политика за периода след 2007 г., включително като се има предвид новата европейска стратегия ЕС – 2020;
- Необходимо е структурата и съдържанието на стратегията да бъдат оптимизирани с нови елементи и нови формулировки в съответствие с новото национално законодателство за регионалното развитие от 2008 г.;
- Един актуализиран вариант на стратегията трябва да бъде съобразен с конкретните операции и схеми по оперативните програми за България, съфинансирани от фондовете на ЕС през периода 2011-2013 г и разработваната

национална концепция за програмиране на развитието през следващия програмен период 2014-2020 г.;

- В областта следва да се създадат необходимите институционални предпоставки – подобрени процедури, функции на структурните звена и организация на дейността на областната администрация, за ефективно и ефикасно управление на дейностите по изпълнението, наблюдението и вътрешната оценка на областната стратегия за развитие. Също така да се създадат условия за укрепване на административния и експертния капацитет за разработване и реализация на проекти по линия на фондовете на ЕС, които са насочени към постигане на целите и приоритетите на областната стратегия за развитие през периода до 2013-2015 г и особено през следващия планов и програмен период.

Критерии за оценка

Методическият инструментариум на междинната оценка включва използването на определени критерии за оценка, които характеризират потенциала за реализация и качеството на резултатите при изпълнението на Областната стратегия за развитие на област Ямбол:

- Стратегическо съответствие и хармонизация с целите и приоритетите на политиката за регионално развитие за текущия планов и програмен период;
- Нормативно съответствие с принципите, правилата и стандартите за планиране на регионалното развитие, залегнали в националното законодателство за регионалното развитие;
- Отразяване и влияние върху състоянието и промените в социално-икономическия профил на областта за наблюдавания период след 2005 г.;
- Постигнати резултати, въздействие и цялостна ефективност на изпълнението на стратегията;
- Ефикасно използване на ресурсите за регионално развитие на територията на областта;
- Политическа и социална ангажираност, административен и институционален капацитет за прилагане на политиката за устойчиво интегрирано регионално развитие.

Периодизация на оценката

Междинната оценка обхваща времевия период 2005-2010 г., като анализите, констатациите и експертните преценки се отнасят до тенденциите и/или ключови и характерни за периода факти и данни, без да се достига до детайли по години или по отделни компоненти на икономическите, социалните и екологичните сектори.

Източници на информация

Областната стратегия за развитие се изпълнява главно чрез ефективната реализация на проекти и програми за местно развитие в рамките на общинските планове за развитие на територията на областта. Важно значение имат и реализираните проекти с регионално или национално значение, засягащи територията и населението на областта и осъществявани в рамките на секторните политики и програми, включително с трансграничен и междурегионален характер. В този смисъл, междинната оценка би следвало да се съобразява с резултатите от оценките за изпълнението на съответните планове и програми, доколкото такива оценки са извършвани през наблюдавания период. Информацията в тази насока е твърде оскъдна особено що се отнася до факта, че много малко общини в страната изобщо са възложили провеждането на междинна оценка или са изготвили годишни мониторингови доклади за изпълнение на общинския план за развитие към края на 2010 г. На практика, провеждането на междинната оценка на ОСР ще разчита на отзивчивостта и съдействието на общинските власти и експерти за предоставяне от тяхна страна на необходимата за целите на оценката информация, свързана с местното развитие и местния принос към целите и приоритетите за развитие на областта.

Информационното осигуряване на междинната оценка се базира на следните важни източници:

- регионална статистика на Евростат,
- данни на Националния статистически институт (НСИ) и териториалното статистическо бюро,
- административна статистика на Агенцията по заетостта,
- официални справки и доклади за изпълнение на проекти, програми и политики в общините на територията на област Ямбол,
- справки и информация от Областна администрация Ямбол,

- годишни доклади по наблюдението на изпълнението на Регионалния план за развитие на Югоизточния район,
- официалните интернет страници на оперативните програми, съфинансирани от фондовете на ЕС за периода 2007-2013 г., включително централизираната Информационната система за управление и наблюдение (ИСУН).

Специални проучвания

В допълнение и като съществена част от използвания метод, беше предвидено в рамките на междинната оценка да се използват съвкупните резултати от ad hoc анкетно проучване на резултатите и въздействието от изпълнението на областната стратегия за развитие към средата на периода на нейното действие. Проучването беше стартирано през ноември 2010 г. на територията на област Ямбол като целевите групи (респонденти), които следваше да бъдат обхванати от проучването бяха служители на областната администрация, членовете на Областния съвет за развитие – кметове и председатели на общински съвети или техни представители, общинска администрация, местни и регионални икономически и социални партньори, представители на гражданския сектор, лица и експерти в различни области, имащи отношение към изпълнението на областната стратегия за развитие.

Основната цел на анкетното проучване беше да се събере, обобщи и анализира информация, базирана на мненията, експертните становища и оценките на анкетираните лица, относно резултатите, ефектите, въздействието, устойчивостта и добавената стойност от изпълнението на областната стратегия за развитие през изминалия период след 2005 г. Тематиката на проучването обхващаше широк кръг от стандартизирани и отворени въпроси в няколко тематични направления, свързани с основните критерии за оценка на качеството при изпълнението на областната стратегия за развитие, използвани в настоящата разработка:

- Съответствие на ОСР-Ямбол през наблюдавания период с:
 - основните потребности и предизвикателства пред развитието на областта;
 - целите за политиката за регионално развитие на различните териториални нива – район от ниво 2, национално и европейско ниво;
- Ефективност на изпълнението на ОСР-Ямбол и степен на постигане на определените цели;

- Ефикасност на изпълнението на ОСР-Ямбол и съпоставяне на използваните ресурси с постигнатите резултати;
- Въздействие върху регионалното и местното развитие и устойчивост на резултатите от изпълнението на ОСР-Ямбол.

В Приложение 5 са представени ключовите и допълнителните теми и въпроси, на които следваше на отговорят анкетиранията лица. Препоръчително е Анкетната карта да се използва отново за събиране и обобщаване на информацията като допълнение на предварителни (ex-ante) проучвания и оценки преди или в процеса на актуализацията на действащата областна стратегия за развитие за периода до 2013 г.

Организацията на процеса на оценяване

Създадената организация за извършване на междинната оценка на Областната стратегия за развитие на област Ямбол (2005-2015 г.) обхващаше логически обвързани дейности, завършващи с конкретни продукти, като времето за изпълнение на отделните видове дейности беше съобразено с изключително краткия срок за завършване на оценката.

Работата по изготвяне на междинната оценка протече в три основни етапа или фази:

- *начален етап/фаза* – мобилизиране на ресурсите за извършване на междинната оценка – експерти, логистична подкрепа и комуникации, избор на методи(и) за оценка;
- *междинен етап/фаза* – разработване на експертни оценки по тематичните направления (съответствие и хармонизация на ОСР, ефективност, ефикасност, координация, публичен контрол и устойчивост;
- *заключителен етап/фаза* - систематизиране на предложенията, изводите и препоръките за периода до 2015 г. и/или за следващия планов и програмен период до 2020 г.

2. Резултати от междинната оценка

2.1. Първоначални резултати от изпълнението на Областната стратегия за развитие на област Ямбол

2.1.1. Актуален социално-икономически и екологичен профил на областта

2.1.1.1 Общ профил

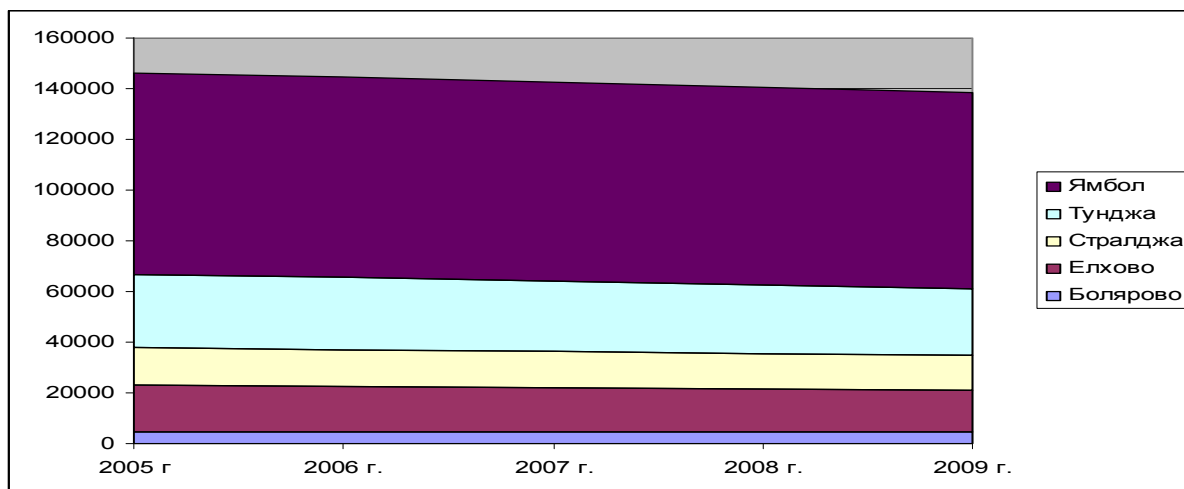
Област Ямбол е част от Югоизточния район от ниво 2 съгласно регионалната класификация за България. Площта на територията на областта е 3 355 кв. км, като 77% от нея са земеделски земи, а от тях 81% са обработваеми. Горските територии заемат 15,9% от територията на областта, като са най-много в общините Болярово- 27,6% и Елхово- 19,6%. През територията на областта преминава една от най-големите реки в страната- Тунджа. На юг областта граничи с Република Турция. Състои се от пет общини – Ямбол, Елхово, Тунджа, Стралджа и Болярово. Общият брой на населените места в областта е 109, като от тях 4 бр. са градове- Ямбол, Елхово, Болярово и Стралджа, а останалите са села.

От общините с най-голяма територия е община Тунджа- 1218,9 кв. км, а най-малка е община Ямбол, само 90,1 кв. км., която обхваща само град Ямбол.

Общият брой на населението на областта към 31.12.2008 г. е 140 669 д. , съответстващо на 12,5% от общия брой на населението в Югоизточния район.

В периода от 2005г. до края на 2008г. общият брой на населението в област Ямбол е намаляло с 5425 души (3,7%), а за същия период общият брой на населението в подтрудоспособна възраст е намаляло с 6,7% спрямо 2005 г., населението в трудоспособна възраст с 3,9%, а това в надтрудоспособна възраст с 1,6%. По-голяма част от населението на областта е съсредоточена в град Ямбол и близките до него села в община Тунджа. Това е специфична характеристика както по отношение на населението в трудоспособна възраст, така и по отношение на населението в подтрудоспособна възраст. Вътрешните миграционните движения на населението в областта са насочени към областния център. Като потенциално проблемни по отношение наличието на активно население се очертават общините Стралджа и Болярово.

Фигура 1. Динамика на населението на област Ямбол за периода 2005 – 2009 г.

Като цяло населението на областта застарява. Гъстотата на населението в края на 2008г. е 41,93 д/кв. км, много по-ниска от средната за страната 68,7д/кв. км и средната в Югоизточния район 56,8 д/кв. км. В сравнение с началото на 2005 г. намаление на гъстотата на населението е с 2,15 д/кв. км. Констатира се процес на интензивно обезлюдяване на часта от общината, имаща характер на селски район.

Фигура 2. Възрастова структура на населението

Източник: НСИ, 2008г.

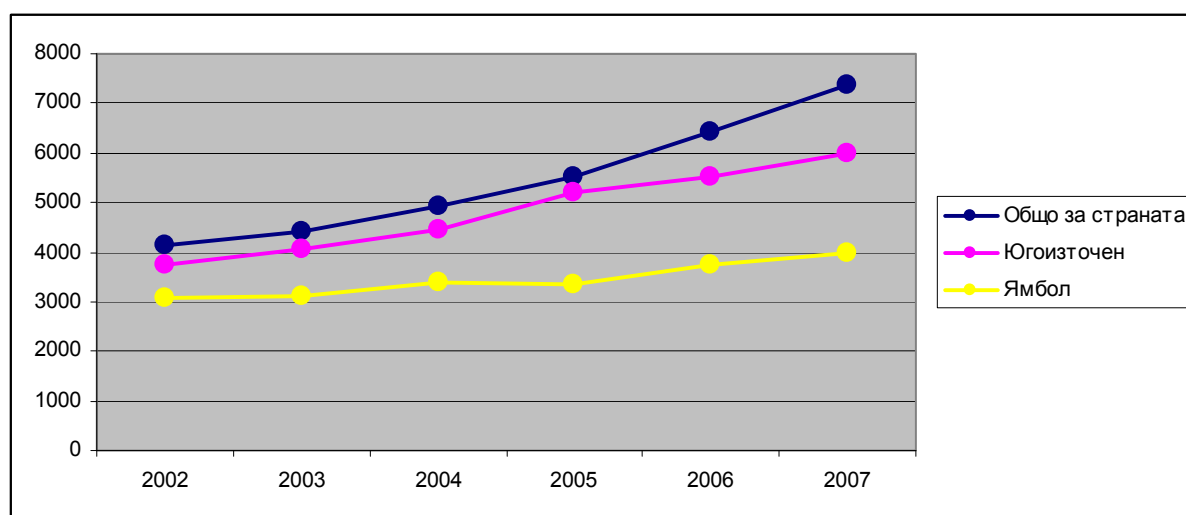
2.1.1.2 Регионална икономика

Брутният вътрешен продукт на област Ямбол към 31.12.2007 г. е 3976 лв. на човек по текущи цени, като е значително по-нисък от този на Югоизточния район- 6003

лв. на човек. В периода 2002-2007 г. той е нараснал с 1116 лв., съответстващи на 39,1%, в сравнение с края на 2002г. Констатиран е средногодишен темп на растеж 8%, който е над средния за страната за периода. Сравнен с темпа на нарастване на БВП на Югоизточния район- се наблюдава съществено изоставане с 33,7% за петгодишния период от 2002 до 2007 г.

Брутният вътрешен продукт на областта за 2008 г. е 570 527 хил. лв., като съставлява 8,4% от БВП на ЮИР.

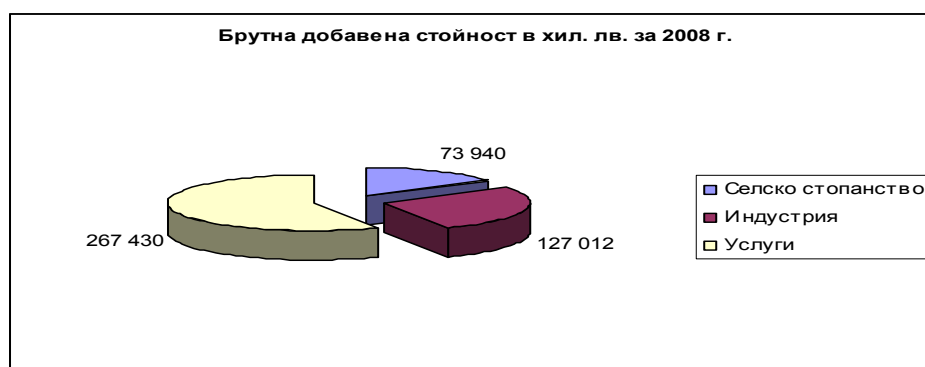
Фигура 3. Динамика на брутния вътрешен продукт на човек по текущи цени (лв.)

Източник: НСИ, Годишни статистики

Брутната добавена стойност на областта за 2008г. е 468 382 хил. лв. , като най-голям дял има сектора на услугите, следван от сектора на селското стопанство.

Фигура 4. Брутна добавена стойност, 2008 г.

Източник: НСИ, 2008г.

Нетните приходи от продажби на предприятията в областта за 2008г. са 1559 253 хил. лв. Общият брой на предприятията е 4766, а стойността на дълготрайните им материални активи – 623 019 лв. Рентабилността на продажбите е 6,04%.

Разходите за придобиване на дълготрайни материални активи за 2008 г. са 216 738 хил. лв., като 193 812 хил. лв. или 89 % са направени от частния сектор. Тези инвестиции са незначителна част – само 4,9% от инвестициите в ЮИР, за разлика от област Бургас и Стара Загора , където те са много по –големи. Най-голям размер имат инвестициите в областта на добивната промишленост, добива на вода, канализацията и управлението на отпадъците- 69 759 хил. лв., в сектора на търговията – 46 062 хил.лв., селското стопанство- 38 792 хил. лв. и строителството- 30 881 хил. лв. разходите направени за професионални дейности и научни изследвания в областта са 8 527 хил. лв. и съответства на 1,5% от БВП на областта.

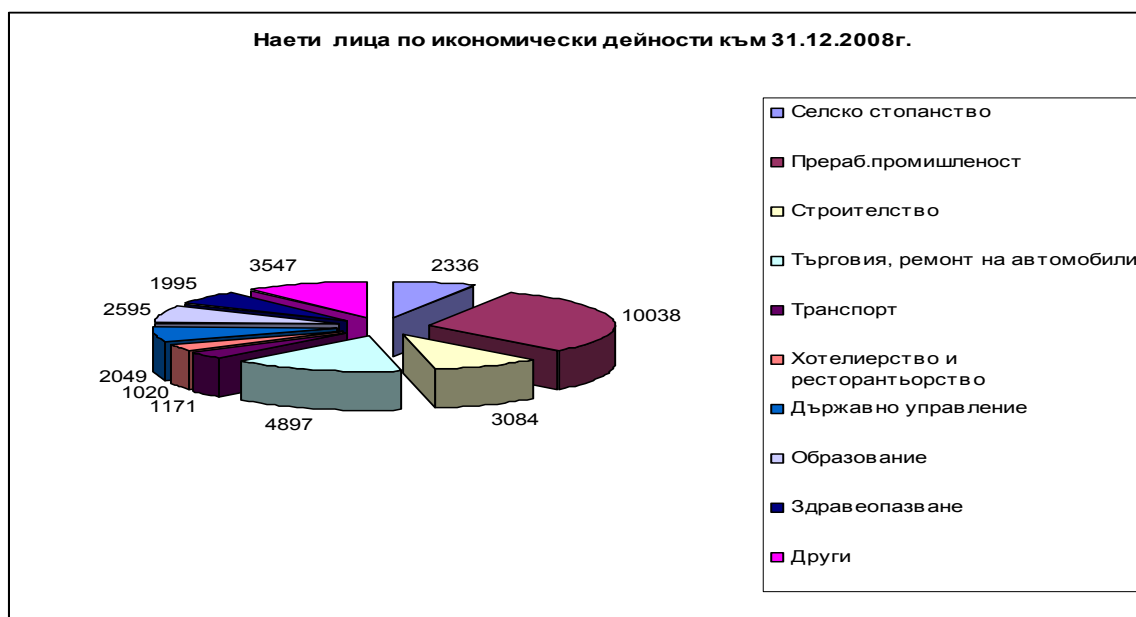
Средната годишна заплата на заетите в област Ямбол е 5 045 лв., по –ниска от средната за ЮИР- 6002 лв. Общият доход на домакинство в област Ямбол за 2008 г. е 8817 лв., като областта е на трето място по доход на домакинство в ЮИР.

Туризмът в последните години се развива интензивно и се очертава като един от новите структуроопределящи отрасли за развитието на областта. По данни на НСИ през 2008г. нощувките в хотелите и местата за подслон на територията на областта са 47 723. Спрямо 2005г. нарастването е с 24727 нощувки или над 100%, което определя по-ефективно натоварване на функциониращата туристическа инфраструктура за подслон.

Един от най-ценните ресурси за икономическо развитие на областта са земеделските земи, които съчетани с климатичните особености на района- средна годишна температура 13 градуса по Целзий са важни фактори за развитие на интензивно модерно земеделско производство и свързаната с него преработвателна промишленост.

Анализирайки структурата на икономиката на областта на основа на заетостта в отделните икономически отрасли и подотрасли (Фиг.2) се наблюдава, че най-много работни места са създадени в преработвателната промишленост, търговията и ремонта на автомобили и мотоциклети, следвани от строителството и селското стопанство.

Фигура 4. Структура на икономиката на област Ямбол

Източник: НСИ, 2008г.

2.1.1.3 Социална сфера

Коефициентът на безработица в областта в края на 2008 г. е 6,4%, като в сравнение с 2002 г., когато е бил 20% е намалял значително. В края на 2005г. коефициентът на безработица е бил 9,2%. В резултат на въздействието на световната финансова криза коефициентът на безработицата нараства до ниво 8,8% от трудово активното население в края на 2009 г., като общият брой на безработните лица регистрирани в бюрата по труда е 5400 души. За същият период нивото на безработица в страната е 6,8%, а средното ниво за ЮИР е 6,6%. За сравнение в края на 2004 г. безработицата в областта е била 10,7%.

Коефициентът на икономическа активност в края на 2009г. е 50,8%, като трудово активното население над 15 г. е 61,7 хил. д., при брой на населението в трудоспособна възраст 59,4 хил. д.

Заетите лица през третото тримесечие на 2010 г. в областта са 54 000 души, от които 28,4 хил. мъже и 25,6 хил. жени. Отчетеният **коефициент на заетост** е 45,2 %, от трудовоактивното население като е по-нисък от средния за ЮИР – 47,1%. Заетостта при мъжете – 49,1% надвишава тази при жените- 41,6%. Спрямо края на 2004г. заетостта на трудовоактивното население в областта е намаляла с 2,2%. Коефициентът на заетост, в областта определен спрямо населението в трудоспособна възраст в края на септември

2010 г. е 59,4%, като по отношение на мъжете е 61,4%, а по отношение на жените 57,3%. Констатира се изоставане по отношение общите национални и европейски цели за достигане на средни нива на заетост около 70% към 2013-2015г.

Налице е проблем с женската заетост, която изостава значително спряма заетостта при мъжете и са необходими специфични нови мерки на пазара на труда. Друг проблем е негативното влияние на икономическата криза, която е ограничила създаването на нови работни места. За нарастване на заетостта в областта и създаването на устойчиви работни места е необходимо да се акцентира повече на мерки за подпомагане и повишаване на конкурентоспособността на МСП – за разширяване на дейността им, за подобряване на технологичното оборудване, за разработване на нови продукти и услуги.

Гражданите на областта получават здравни услуги в две болнични заведения- 1 многопрофилна и една специализирана болница с общ брой на леглата 420. Лечебните заведения за извънболнична помощ са 21.

Специализираните институции за предоставяне на социални услуги са 2 – 1 дом за стари хора и 1 дом за деца лишени от родителски грижи. Капацитетът на дома за стари хора е 302 места, като заетите са 272. Броят на децата в дома за деца лишени от родителски грижи е 70.

2.1.1.4 Инфраструктурно развитие

Пътна мрежа

Общата дължина на пътната мрежа в областта е 596 км., от които 96 км са пътища I клас, 89 км. са пътища II клас и 411 км са пътища III клас. Пътищата с асфалтова настилка са 96,5% от общата дължина на пътната мрежа в областта. Останалите 3,5% от пътищата са с паважна и трошенокаменна настилка.

Важна роля за провеждането на международния автомобилен трафик през областта към Република Турция има участъкът от път I-7 и ГКПП „Лесово-Хамзабейли”.

Важна роля за осигуряване на транспортната свързаност и достъпност в ЮИР имат път II-53 по направление „Сливен-Ямбол-Средец” и път II-79 „Елхово-Болярово-Бургас”, както и път II-76 „Любимец-Тополовград-Елхово”.

В северната част на областта се изгражда автомагистрала „Тракия” , която ще осигурява в перспектива транспортните комуникации „изток-запад” на територията на областта. Понастоящем тази функция се изпълнява от път Е-773 „Стара Загора-Сливен-Карнобат, Айтос-Бургас”.

Територията на областта е обслужена и с железопътен транспорт, който осигурява транспортни връзки на изток към Бургас и Варна и на запад към Ст.Загора, Пловдив и София.

Водоснабдяване

Добитата вода за задоволяване потребностите на областта през 2008г. е 10522 хил. куб. м, от които 6064 хил. куб.м за нуждите на селското и горското стопанство, 2197 хил. куб.м за индустрията и 4725 хил. куб. м в битовия сектор.

Всички населени места на територията на областта са водоснабдени .

Реално доставената вода до консуматорите в областта е 5 743 хил. куб.м . Констатирант се големи загуби при преноса на вода – общо 76% - един от най-високите в Югоизточния район. Водопроводната мрежа на територията на областта е амортизирана и е необходимо да се предприемат мерки за реконструкция ѝ, с оглед намаляване на загубите на този ценен за района ресурс.

Средната консумация на вода на ден на човек е средно за областта 111 литра . Най-висока е консумацията на вода на човек в община Ямбол- 125 л/ден.

2.1.1.5 Екологично състояние, проблеми

Замърсяване на въздуха

Разходите за околна среда реализирани в областта през 2008г. са 5,799 млн. лв. Те съставляват 2,1% от годишните разходи в целия Югоизточен район за 2008г. като абсолютен размер на инвестицията тя може да се оцени като една от най-ниските в сравнение с останалите области.

Замърсяването на въздуха на територията на областта е главно от въглероден диоксид и метан. През 2008г. количеството на емисиите на въглероден диоксид във въздуха е 332 594,1т., а на метана 60 543,8 т. Най-големи замърсявания на въздуха се наблюдават на територията на община Стралджа.

Канализация и пречистване на отпадните води

Общият обем на зауствените отпадни води е 5 710 хил. куб. м годишно, като от тях третираните води са 1279 хил.куб.м или 22,4%. Зауствените води от обществената канализация и СПСОВ са 4 302 хил. куб. м годишно. Общо 1174 хил. куб. м отпадни води годишно се заустват от домакинствата без да са обхванати от обществената канализационна система. На територията на областта функционират две СПСОВ, като те обхващат малка част от населението- само 1,3% по данни на НСИ за 2008 г. Този дял е значително по-нисък в сравнение със средните данни за Югоизточния район- 38%. Очевидно е изоставане на областта по отношение изграждането на канализационната мрежа.

Управление на отпадъците

На територията на областта функционират 4 бр. депа, които обслужват 72,2% от населението. Има изоставане спрямо средните данни за Югоизточния район- 92,5%. Общият обем на събраните битови отпадъци е 39 726 т ,съответстващи на 8,2% от общия обем на отпадъците в района. Събраните отпадъци на човек в областта средно са 379 кг.

2.1.1.6 Местно развитие – общо състояние и характеристики на общините

В рамките на оценявания период на национално ниво настъпиха някои промени, които частично повлияват средата за местно развитие. Местните власти получиха, права и отговорности, които повишават тяхната роля в този процес. С промяната на Конституцията през януари 2007 г., органите на местното самоуправление получиха данъчни правомощия, което представлява стъпка насочена към финансова самостоятелност на общините. Общините вече имат компетенции по отношение определяне размера на местните такси и местните данъци в рамките на определен „коридор”, като същевременно получиха права, които им позволяват да администрат местните приходи. Промените в Закона за местните данъци и такси (ЗМДТ), в сила от 1.1.2008 г. регламентираха процедурата, по която те да упражняват данъчните си правомощия.

Въпреки това трябва да се отбележи, че очакванията за реализация на декларираните политики за децентрализация на управлението в страната в началото на оценявания период не се случиха и по този начин затрудниха и ограничиха

възможностите за прилагане на местните политики за развитие на ниво община и област. Ключови приоритети от Програмата за децентрализация, като: .

- ускорено прехвърляне на правомощия и ресурси от държавните органи към общините за укрепване на местното самоуправление;
- увеличаване на собствената приходна база на общините чрез предоставяне на нови приходоизточници, увеличаване на местните правомощия и прехвърляне на държавна собственост;
- ускорено увеличаване на инвестиционния капацитет и на правомощията на общините да провеждат местна инвестиционна политика, не се изпълниха или се изпълниха в степен, която ограничи възможността за значително повишаване на капацитета и отговорността на местните власти в тази насока.

Несъстоялата се оптимизация на функционалната компетентност на областния управител и териториалните звена на централната изпълнителна власт за координация на секторните политики на регионално равнище, както и често неясните функции, структура и обхват на териториалните звена на централната изпълнителна власт, попречи за повишаване на капацитета и отговорността на областната администрация за провеждане на ефективна регионална политика и за осигуряване на съответствие между националните и местните интереси.

Тези факти следва да се отчитат при оценката на изпълнението на областната стратегия за развитие.

Развитието на област Ямбол се разглежда през призмата на развитие на съставните общини Болярово, Елхово, Стралджа, Тунджа, Ямбол, в контекста на характерните особености на Югоизточен район за планиране.

Лидер в социално-икономическо отношение е община Ямбол, макар и съставена само от едно населено място. Град Ямбол се характеризира с типичните особености за всеки областен център – по-висока гъстота на населението, ниска безработица (под средните нива за страната), относително високо равнище на предоставяните социални, здравни, образователни и други публични услуги.

Общината с най-развит икономически потенциал след Ямбол е Тунджа, която е и общината с най-много населени места – 44. За периода 2005-2008 г. безработицата на нейна територия е намаляла с 52%, но запазва стойности над средните за страната. През

2008 г. общините Стралджа, Болярово и Елхово също са с намалени нива на безработица спрямо 2005 г., но все още доста високи (Стралджа - 17.7%, Болярово - 10.2% и Елхово – 10.5% при средна стойност за страната 6.3%). Областта продължава да е изправена пред предизвикателството да се бори с високата безработица, макар че според данните за 2008 г. тя е на прага да реализира поставената цел в областната стратегия безработицата да падне под 10% до 2015 г. Сериозността на този проблем е припознат и в Приоритет 2.1.1 „Повишаване на трудовата заетост и намаляване на бедността и социалния риск.” Като решение се очакват редица организирани действия за намаляване на безработицата – разкриване на нови работни места, специализирани обучения на квалифицирани и неквалифицирани кадри и др. В областната стратегия ниската квалификация на голяма част от безработните се оценява като слаба страна. Въпреки наличието на относително сериозни социално-икономически диспропорции в областта, справка в Информационната система за управление и наблюдение на структурните инструменти на ЕС в България показва относително слабо мобилизиране на заинтересованите страни (бизнеса, местните власти, НПО) в разрешаването на тези проблеми. Така например, от 2007 г. досега на територията на цялата област са се реализирали 7 проекта (5 в община Ямбол, 1 в Елхово и 1 в Болярово), финансирани от структурните инструменти на ЕС, за подобряване квалификацията на заетите, като 4 тях в момента се изпълняват. Общини Тунджа и Стралджа нямат подобни проекти на тяхна територия. Необходими са допълнителни действия, и от страна на местните власти, за мотивиране на интереса и готовността на бизнеса от тези общини за квалификация и преквалификация на работната сила.

Безработицата и ниската квалификация са проблем не само за местната икономика, но могат да имат негативно отражение и върху здравната и социална система. В периода 2005-2008 г. в социалната сфера се наблюдава увеличение на общия брой социални заведения и предоставяни услуги, което е най-силно изразено в общини Болярово и Тунджа. През 2008 г. най-много социални заведения и услуги функционират в община Болярово, докато през 2005 г. този показател се е водил от община Ямбол. През 2005 г. община Тунджа не предоставя социални услуги, но до 2008 г. на нейна територия започва предоставянето на услугата „Домашен социален патронаж” и се открива Дом за възрастни хора. През оценявания период се разкриват и 4 нови Центъра за социална рехабилитация и интеграция на лица в неравностойно положение (по един в Болярово, Елхово, Стралджа и Ямбол). Откриват се две нови

защитени жилища (1 в Болярово и 1 в Елхово). Следователно, активната социална политика в общините от област Ямбол илюстрира очевидна необходимост от развитие в тази насока и отчита напредък в изпълнението на Приоритет 2.1.3 „Съхраняване и развитие на здравеопазването, социалното подпомагане, културата и спорта” от областната стратегия. Потвърждение за това се открива и в многообразието от социално насочени проекти, изпълнени или изпълняващи се на територията на областта, финансирани от структурните инструменти на ЕС, регистрирани информационната система – общо девет (5 в община Ямбол, 1 в община Елхово, 1 в община Болярово и 2 в община Стралджа). Като община с най-много населени места, приоритет на Тунджа, от гледна точка на проектна активност, се явява подобряването на техническата инфраструктура. Към момента общината изпълнява три проекта за: 1) подобряване транспортните връзки между населените места, 2) изграждане на канализационна система с ПСОВ в с. Тенево и 3) модернизирание на техническата база на 11 читалища на нейна територия. Необходимо е да се отбележи, че към 2008 г. на територията на област Ямбол има действащи две ПСОВ, които обслужват само 1.3% от населението на областта – един от най-ниските проценти за страната. С отговор на необходимостта от изграждане на допълнителни ПСОВ се включва и община Стралджа с одобрени два проекта – един за довършване на ПСОВ в с. Зимница и един за изграждане на нова ПСОВ в гр. Стралджа. Към момента за нуждите на община Ямбол се изпълнява техническа помощ за изготвяне на работни проекти, свързани с водния цикъл - подмяна водопроводна, канализационна мрежа и ПСОВ - гр. Ямбол. С тези инициативи напредъкът по изпълнението на приоритет 1.2.1 Опазване на околната среда става значителен.

В заключение може да се обобщи, че усилията на местните власти на територията на съставните общини на област Ямбол в последните години са концентрирани и се регистрира напредък особено в сферата на социалните услуги и изграждането на инфраструктура насочена към опазване на околната среда. Въпреки това са необходими и усилия за насърчаване на местното икономическо развитие, което да повиши заетостта на работната сила, нейната квалификация и производителността на труда като предпоставка за повишаване конкурентоспособността на регионалната икономика (за по-подробна информация вж. Приложение 2).

2.1.2. Съответствие и степен на хармонизация с целите и приоритетите на политиката за устойчиво интегрирано регионално развитие

Съществено условие за постигане на залегналите в Областната стратегия за развитие на област Ямбол цели, приоритети и мерки е съответствието и хармонизацията на стратегията с целите и приоритетите на политиката за устойчиво интегрирано регионално развитие, провеждана на ниво ЕС, на национално и регионално ниво 2 (NUTS 2). Сравнителната таблица по-долу дава възможност за преценка на това съответствие и степента на хармонизация на базата само на някои ключови дефиниции и формулировки, отнасящи се до визията, стратегическите цели и/или приоритети на политиката за регионално развитие на съответните нива.

Таблица 1. Съответствие и степен на хармонизация на ОСР-Ямбол 2005-2015 г.

Дефиниции в политиката за регионално развитие	Дефиниции в ОСР-Ямбол	Степен на хармонизация ¹
Ниво ЕС² Цели 2007-2013 г.: - Подобряване привлекателността на държавите-членки, регионите и градовете чрез достъпност, качество на услугите и опазване на околната среда; - Насърчаване на иновациите, предприемачеството и икономиката на знанието чрез развитие на изследователския и иновационния капацитет и нови информационни и комуникационни технологии; - Създаване на повече и по-добри работни места, адаптиране на работниците и предприятията и инвестиции в човешкия капитал.	Визия за устойчиво развитие 2005-2015 г.: - Ямболска област – предпочитано място за живот, работа и развлечения; - Ямбол да стане съвременна, просперираща, ползваща се с доверие област, част от регионите на обединена Европа; - Ключови компоненти на визията: чиста околна среда при запазено биоразнообразие и природа; съвременни екологични технологии; развитие на природния и културния туризъм; развитие на техническата инфраструктура и бизнессредата; трансгранично сътрудничество; развитие на трудовия пазар; качествени обществени услуги, здравеопазване и образование.	100% (пълна хармонизация)

¹ 81-100%-пълна; 51-80%- в значителна част; 21-50%-ограничена; 0-20%- липсва или минимална

² „Стратегически насоки на Общността за икономическо, социално и териториално сближаване 2007-2013”.

Дефиниции в политиката за регионално развитие	Дефиниции в ОСР-Ямбол	Степен на хармонизация ¹
Национално ниво³ Визия : "Българските региони в ЕС - с динамично развитие, постигащи висок икономически растеж и заетост, устойчиво развитие, привлекателни с подобрено качество на живот и запазеното и валоризирано природно и културно наследство"	Визия: (вж. по-горе).	100% (пълна хармонизация)
Регионално ниво⁴ Стратегически цели: - Стратегическа цел 1: „Създаване на условия за постигане на ускорен икономически растеж” - Стратегическа цел 2: „Осигуряване на благоприятна, здравословна и стимулираща развитието жизнена среда” - Стратегическа цел 3: „Подобряване управлението на процеса на развитие” - Стратегическа цел 4: „Развитие на трансгранично и регионално сътрудничество”	Стратегически цели: Стратегическа цел 1: Устойчив икономически растеж Приоритетна ос 1: Повишаване на регионалната конкурентоспособност на основата на икономика на знанието Приоритетна ос 2: Подобряване на обслужващата инфраструктура за устойчив растеж Стратегическа цел 2: Подобряване качеството на живот и увеличаване на заетостта Приоритетна ос 3: създаване на условия за трудова и социална реализация на хората в областта Стратегическа цел 3: Регионално сътрудничество и стимулиране на партньорството Приоритетна ос 4: Развитие на регионалното и трансграничното сътрудничество Приоритетна ос 5: Координация на дейността на местните структури в областта.	80% (в значителна част) Известни резерви за най-висока оценка на съответствието се отбелязват по Приоритетна ос 1, където се визира развитието на агроикономика и биологично земеделие за сметка на активен туризъм. Не са засегнати също така и други важни сектори на развитието – например, градско развитие, развитие на информационно общество и е-услуги.

Адекватното отразяване на целите и приоритетите на регионалната политика на областно ниво е ключова предпоставка за постигането на успех при реализацията на

³ Актуализиран документ за изпълнение на НСРР 2009-2015 г.

⁴ Актуализиран документ за изпълнение на РПР на Югоизточния район 2010-2013 г.

ОСР-Ямбол, тъй като по този начин се постигат няколко важни първоначални резултата:

- на първо място, създават се условия за синергичен ефект и по-широка политическа подкрепа на местните и регионалните усилия за преодоляване на дефицитите и проблемите в развитието на областта, както и на предприетите структурни реформи за постигане на ускорено развитие и устойчивост на провежданите от областта политики;
- на второ място, осигуряват се по-добри възможности за търсене и получаване на безвъзмездно съфинансиране от национални и европейски източници и фондове на проектите с регионално и местно значение;
- и на трето място, публичният и гражданският сектор, бизнесът на територията на областта получават стимули за развитие и мултиплициране на постигнатите резултати и позитивни ефекти, като ориентират и планират по-добре собствените си политики, финансови ресурси и дейност и извличат допълнителни ползи, знания и умения от натрупания опит при разработването и впоследствие при реализацията на ОСР.

2.1.3. Съответствие с изискванията на законодателството за регионалното развитие

Структурата и съдържанието на ОСР-Ямбол, както и на използваната методология при нейното разработване са обект на междинната оценка, доколкото те са съобразени с актуалните изисквания на националното законодателство, подзаконовата нормативна уредба и методическите указания в областта на регионалното развитие. Подобна оценка на съответствието е необходима и важна от гледна точка оптимизацията на областната стратегия за развитие като стратегически документ с цел да бъде вътрешно съгласуван и систематизиран, да предоставя ясна логика на предвижданите интервенции, да осигурява възможност за наблюдение, контрол и отчетност и да бъде публично възприет и подкрепен чрез предоставяне на пълна, точна и обективна информация за предприетите действия и постигнатите резултати. В посочената таблица са систематизирани резултатите от оценката на съответствието на ОСР-Ямбол с изискванията на действащото законодателство за регионалното развитие.

Талица 2. Съответствие на ОСР-Ямбол (2005-2015 г.) с изискванията на действащото законодателство за регионалното развитие

Структура и съдържание на ОСР-Ямбол	Изисквания на законодателството/методически указания	Степен на съответствие ⁵
Въведение Обща характеристика на Ямболска област Обобщен анализ на икономическото и социалното състояние. SWOT анализ Стратегическа част Визия Стратегически цели, специфични цели, приоритети и мерки Организация и координация на дейностите за реализация на ОСР, вкл. източници на финансиране Необходими действия по наблюдението, оценката и актуализацията/система за мониторинг Схема за устройство	Чл. 12. ⁶ (1) Областната стратегия за развитие определя средносрочните цели и приоритети за развитие на областта, както и стратегическите насоки за разработване на общинските планове за развитие. (2) Областната стратегия за развитие се разработва в съответствие с регионалния план за развитие. (3) Областната стратегия за развитие съдържа: 1. анализ на икономическото и социалното състояние на областта; 2. целите и приоритетите за развитие на областта за определен период; 3. обща оценка на необходимите ресурси за постигане целите на стратегията; 4. териториалния обхват на районите за целенасочена подкрепа; 5. критериите за оценка на изпълнението на стратегията; 6. стратегически насоки за разработване на целите и приоритетите на общинските планове за развитие; 7. описание на необходимите действия за прилагане принципа на партньорство и осигуряване на информация и публичност.	35% - ограничено съответствие
	Чл. 31. ⁷ (1) Областната стратегия за развитие се актуализира: 1. при съществени промени на икономическите и социалните условия в областта; 2. в съответствие с актуализирания документ за изпълнение на регионалния план за развитие; 3. в резултат на промени в свързаното национално законодателство или в законодателството на ЕС; 4. при съществени промени в секторни стратегии и програми, влияещи върху изпълнението на областната стратегия; 5. на основата на резултатите от междинната или последващата оценка. (2) За актуализиране на областната стратегия за развитие се разработва актуализиран документ за изпълнение за остатъка от периода на нейното действие.	0% - липсва съответствие
	Актуализираният документ за изпълнението-АДИ, на областната стратегия за развитие	35% - ограничено съответствие

⁵ 81-100%-пълно; 51-80%- в значителна част; 21-50%-ограничено; 0-20%- липсва или минимално

⁶ Закон за регионалното развитие (Обн. ДВ, бр. 50 от 30 май 2008 г. и следващите изменения).

⁷ Правилник за прилагане на Закона за регионалното развитие (Обн. ДВ, бр.80 от 12 септември 2008 г.).

	тематично обхваща ⁸ : – Актуализиран социално-икономически профил на областта; – Актуализиран SWOT анализ; – Актуализирана стратегия за развитие на областта; – Обща оценка на необходимите ресурси; – Териториален обхват на районите за целенасочена подкрепа – Критериите за оценка изпълнението на стратегията – Стратегически насоки за разработване на общинските планове за развитие – Прилагане на принципа на партньорство и осигуряване на информация и публичност.	
--	---	--

2.2. Ефективност на изпълнението - степен на постигане на целите на развитието на областта

Експертната оценка на постигнатия напредък по физически и финансови индикатори при изпълнението на ОСР-Ямбол към края на 2010 г. се базират на обобщените резултати и аналитичния преглед на изпълнените проекти и реализираните или прогнозирани финансови средства по съответните стратегически цели, приоритетни оси и мерки, залегнали в стратегията.

Оценката използва следната степенна скала:

- I. Нулеви резултати/ не е отбелязан напредък, или в проценти - 0%;
- II. Незначителни резултати/ минимален напредък – 0-25%;
- III. Умерени резултати/ значителен напредък – 25-50%;
- IV. Оптимални резултати/много голям напредък – 50-75%;
- V. Постигнати резултати/ максимален напредък – 75-100%.

⁸ „Методически указания за актуализиране на действащите стратегии и планове за регионално и местно развитие – 2009 година” (Заповед № РД 02-14-844 от 20 май 2009 г. на министъра на регионалното развитие и благоустройството).

Експертната ценка по критерия *ефективност на изпълнение* на областната стратегия за развитие или степен на постигане на целите е представена по съответните „приоритетни оси”⁹ за развитие на областта за наблюдавания период 2005-2010 г.

Приоритетна ос 1 на ОСР-Ямбол

Стратегическа цел 1

Специфична цел 1.1. Повишаване на регионалната конкурентоспособност на основата на икономика на знанието

Приоритет 1.1.1. Подобряване на условията за развитие на бизнес средата, стимулиране на предприемачеството и привличане на инвестиции

Приоритет 1.1.2. Внедряване на ефективни технологии, сортове и породи в агроикономиката и развитие на биологично земеделие

Достигнатата относителна степен на изпълнение на целите, поставени при реализацията на Приоритетна ос 1 на ОСР, към края на 2010 г. е 62%. От конкретния анализ на изпълнението става ясно, че е необходимо да се преразгледа бъдещата реализация на тази приоритетна ос, тъй като приоритетът, свързан с аграрното развитие излиза извън обхвата на програмите за интегрирано регионално развитие и може да бъде съфинансиран по общата селскостопанска политика на ЕС и съответните фондове. Не е налична и достатъчно информация за реализацията на релевантни проекти в информационната система за прилагането на структурните инструменти на ЕС. Необходимо е досегашният напредък да се запази като темп на нарастване на реализацията на дейности и проекти до края на плановия период.

Приоритетна ос 2 на ОСР-Ямбол

Стратегическа цел 1

Специфична цел 1.2. Подобряване на обслужващата инфраструктура за постигане на устойчив растеж

Приоритет 1.2.1. Опазване на околната среда

Приоритет 1.2.2. Развитие на пътната, енергийната, съобщителната, водоснабдителната и канализационна инфраструктура

⁹ Приоритетните оси на ОСР-Ямбол са формирани единствено за целите на междинната оценка и групират съответните специфични цели и приоритетите към тях, залегнали в стратегията.

По Приоритетна ос 2 общата степен на постижение по отношение изпълнението на целите е 36% до 2010 г. За следващите години от периода на действие на стратегията следва да се предприемат действия за разработване и осъществяване на конкретни проекти, свързани с изпълнението на нереализираните в достатъчна степен мерки по приоритета за опазване на околната среда.

Приоритетна ос 3 на ОСП-Ямбол

Стратегическа цел 2

Специфична цел 2.1. Създаване на условия за трудова и социална реализация на хората в Ямболска област

Приоритет 2.1.1. Повишаване на трудовата заетост и намаляване на бедността и социалния риск

Приоритет 2.1.2. Качественото образование - основа за развитието

Приоритет 2.1.3. Съхраняване и развитие на здравеопазването, социалното подпомагане, културата и спорта

Изпълнението на целите на Приоритет 3 е достигнало 66% от планираните резултати към настоящия момент. Успешната реализация на този приоритет се дължи на активността на местните власти, социалните партньори и гражданските организации на местно и регионално ниво, които системно подготвят необходимите проекти, търсят възможности за финансиране и реализират съответните проектни дейности. Постигнатите резултати обаче, за да допринасят за устойчивото развитие и конкурентоспособността на областта, е необходимо да бъдат интегрирани и подходящо съчетани с останалите приоритетни оси на стратегията особено свързани със стимулиране на местната икономика (напр., туризма, информационните услуги и др.).

Приоритетна ос 4 на ОСП-Ямбол

Стратегическа цел 3

Специфична цел 3.1. Развитие на регионалното и трансгранично сътрудничество

Приоритет 3.1.1. Инфраструктура за хармонично развитие на региона и регионално и трансгранично сътрудничество

Приоритет 3.1.2. Регионално и трансгранично сътрудничество в интерес на хората

Степента, в която са постигнати целите по Приоритетна ос 4, измерена в проценти е 22%. Ограничения напредък по разработване и изпълнение на проекти и инициативи за трансгранично и междурегионално сътрудничество се дължи преди всичко на недостатъчен опит и умения за развитие на ефективни партньорства извън територията на страната и в частност със съседните страни и региони. По принцип, подобни проекти и мерки се реализират трудно, изискват време и усилия за съгласуване и намиране на взаимноизгодни за две или повече страни (партньори) цели и решения. Ето защо е необходимо да продължат усилията за идентифициране на нови проектни идеи и изготвяне на успешни проекти за трансгранично и интеррегионално сътрудничество, които имат стимулиращ и мултиплициращ ефект по отношение на вътрешнорегионалните и местните проекти.

Приоритетна ос 5 на ОСП-Ямбол

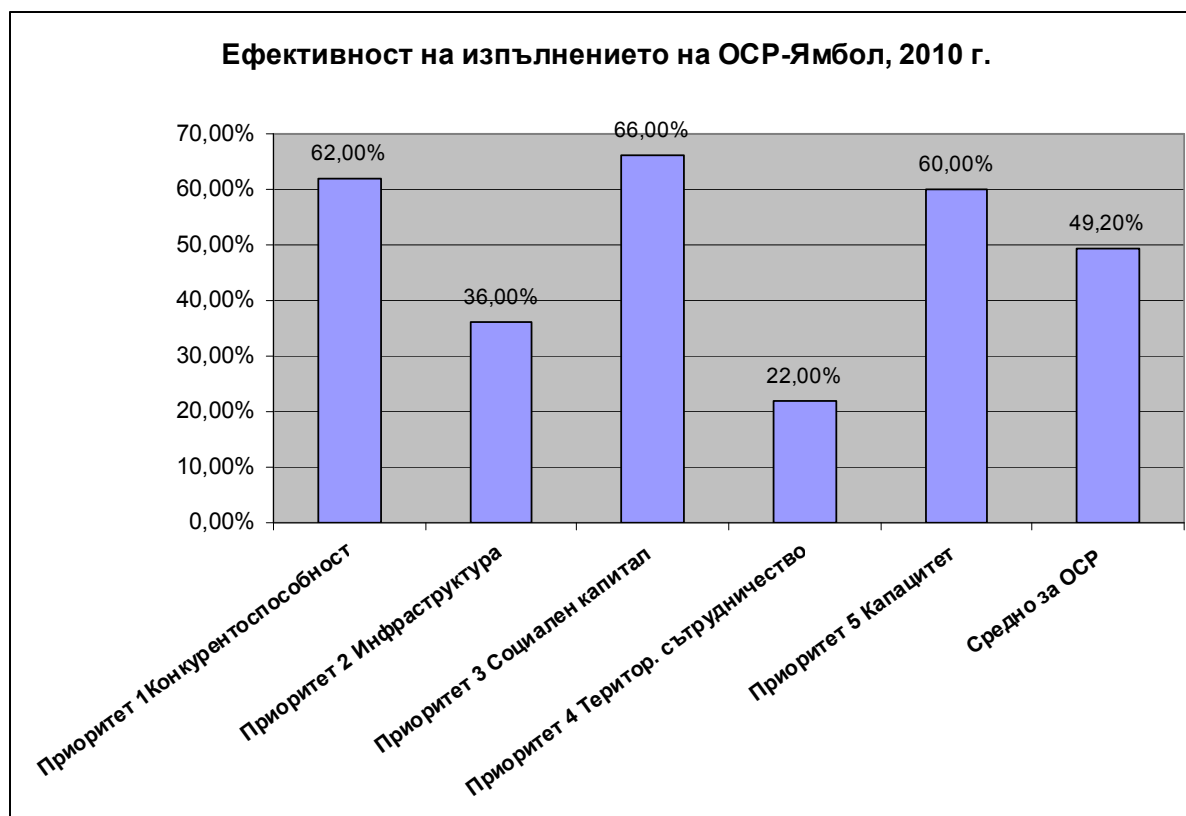
Стратегическа цел 3

Специфична цел 3.2. Координация на дейността на местните структури в областта

Приоритет 3.2.1. Партньорство между институциите, местните власти, НПО и хората за укрепване на инст. капацитет и сътрудничество

Постигнатите резултати в рамките на Приоритетна ос 5, както и активното отношение към неговата реализация поради ключовото му значение за цялостното изпълнение на областната стратегия за развитие определят степен на общо изпълнение на поставените цели 60%. Повече внимание към настоящия момент и в бъдеще би следвало да се отдели на изграждането на устойчив административен капацитет за изпълнение, мониторинг и оценка на проекти на местно и регионално ниво, за развитие на партньорството и иновативни управленски практики, както и за разширяване и активизиране на териториалното сътрудничество и обмяна на знания, опит и добри практики с други европейски региони.

Фигура 5. Ефективност на изпълнението по приоритетни оси

2.3. Ефикасност на използваните ресурси

По критерия *ефикасност* при реализацията на областната стратегия за развитие или при съпоставянето на постигнатите резултати с реализираните финансови средства до момента като цяло се очертава умерена степен на ефективна реализация на използваните ресурси с ясно изразен дисбаланс по Приоритетни оси 3 и 4, например.

1. Приоритетна ос 1

Финансови ресурси – Приоритетна ос 1	Референтна сума (хил. лв.)
Реализирани средства за периода 2005-2010 г.	9147/ 8791 ¹⁰
Общо средства за реализация	14754

¹⁰ Референтна сума с включени/изключени проекти, които са насочени към повече от една цел/приоритет.

за периода 2005-2013/2015 г.	
Ефикасност на реализацията <i>(Степен на реализация на ресурсите* ефективност на реализация на целите)</i>	38.5%

2. Приоритетна ос 2

Финансови ресурси – Приоритетна ос 2	Референтна сума (хил. лв.)
Реализирани средства за периода 2005-2010 г.	38688/ 42810
Общо средства за реализация за периода 2005-2013/2015 г.	107467
Ефикасност на реализацията <i>(Степен на реализация на ресурсите* ефективност на реализация на целите)</i>	13%

3. Приоритетна ос 3

Финансови ресурси – Приоритетна ос 3	Референтна сума (хил. лв.)
Реализирани средства за периода 2005-2010 г.	18706/ 14941
Общо средства за реализация за периода 2005-2013/2015 г.	28343
Ефикасност на реализацията <i>(Степен на реализация на ресурсите* ефективност на реализация на целите)</i>	43.6%

4. Приоритетна ос 4

Финансови ресурси – Приоритетна ос 4	Референтна сума (хил. лв.)
Реализирани средства за периода 2005-2010 г.	304
Общо средства за реализация за периода 2005-2013/2015 г.	1382

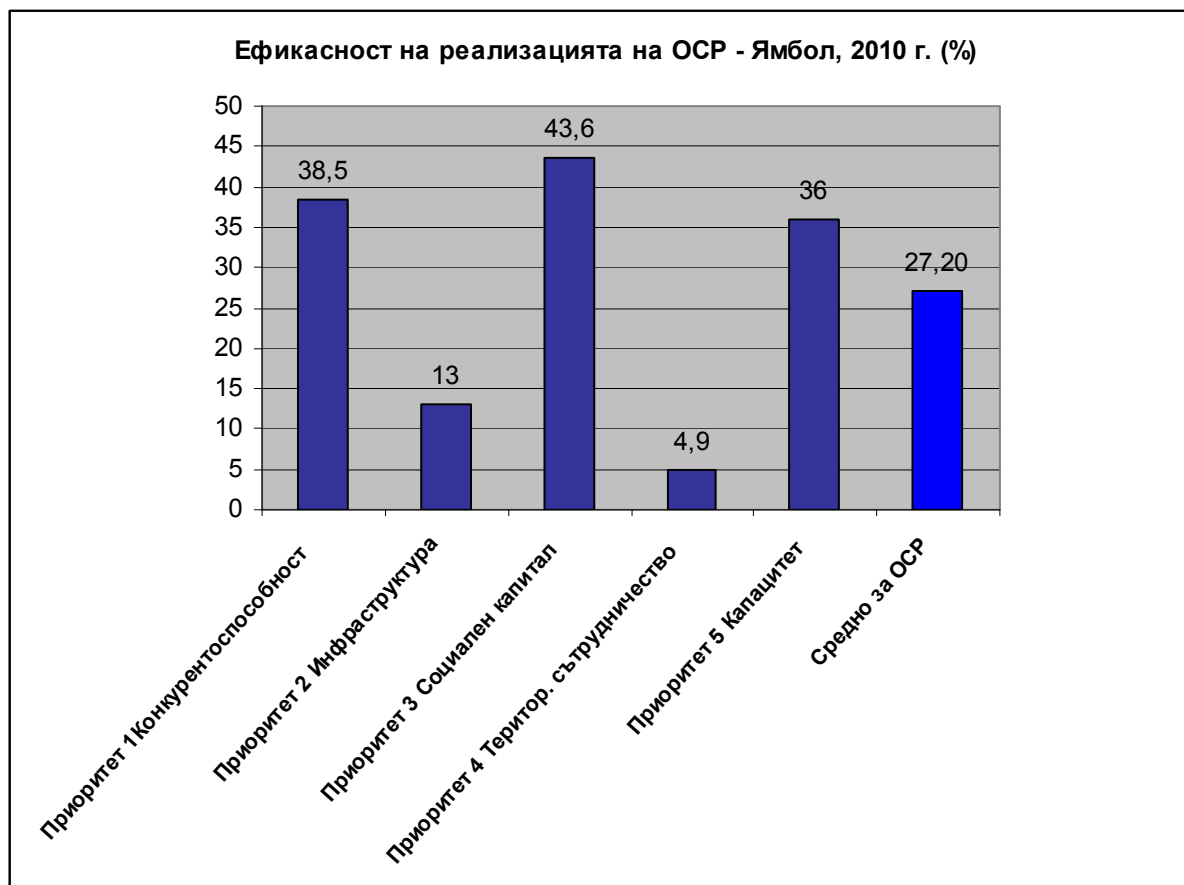
Ефикасност на реализацията <i>(Степен на реализация на ресурсите* ефективност на реализация на целите)</i>	4.9%
---	-------------

5. Приоритетна ос 5

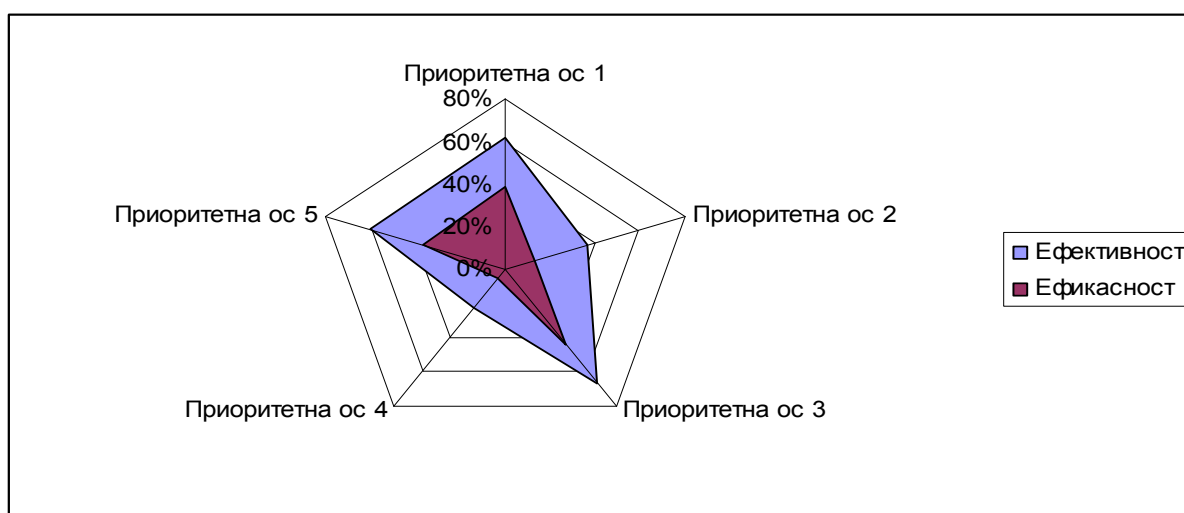
Финансови ресурси – Приоритетна ос 5	Референтна сума (хил. лв.)
Реализирани средства за периода 2005-2010 г.	834/ 535
Общо средства за реализация за периода 2005-2013/2015 г.	1390
Ефикасност на реализацията <i>(Степен на реализация на ресурсите* ефективност на реализация на целите)</i>	36%

Общото отразяване на постигнатата ефикасност (изразходвани финансови средства срещу постигнати резултати), както и графичното съпоставяне **”ефективност – ефикасност”** при реализацията на ОСР-Ямбол към средата на периода на изпълнение е представено по приоритети на стратегията на следващите диаграми.

Фигура 6. Ефикасност на изпълнението по приоритетни оси

Фигура 7. Ефективност и ефикасност на изпълнението по приоритетни оси

По-подробна справка за реализираните средства по цели и приоритети на ОСР-Ямбол с възможности за сравнения е дадена в Приложения 1а и 1б.

2.4. Специализирани оценки в рамките на междинната оценка

2.4.1. Оценка – опазване и подобряване на околната среда

Анализ на стратегията

В аналитичната Част III са формулирани основните проблеми, свързани с опазване на околната среда в Ямболска област. Съгласно цитираните данни, на територията на областта няма големи промишлени замърсители (атмосфера, шум, почви) и околната среда е чиста. По отношение на управлението на отпадъците има много проблеми за решаване. На първо място е липсата на системи и съоръжения за разделно събиране и преработка на отпадъците, както и сравнително ниския относителен дял на обхванатото население от сметосъбиране, с което е свързано и наличието на много нерегламентирани сметища. Критично е положението с пречистването на битовите отпадни води. Изградена канализация има основно в градовете, а в малките селища почти липсва, наложително е изграждане на СПСОВ за пречистване на битовите отпадни води от населените места.

Във връзка опазване на биоразнообразието е описано наличието на 3 резервата с обща площ 1200 дка. Тъй като националната екологична мрежа НАТУРА 2000 бе изградена след официализирането на стратегията, в нея липсва информация за наличието на защитени зони на територията на областта. Констатирана е и липсата на политики и инициативи за въвеждане на енергийната ефективност. На територията на областта няма системни проучвания и внедряване на възобновяеми енергийни източници, въпреки че тя е сред водещите по брой на слънчеви дни в България. Зеленината е под нормата от 20 кв. м/ жител за общинските центрове. Формулирана е необходимост от дейности по използване на чистата природа за развитието на биологично земеделие и екотуризъм.

На база събраната информация в изготвения SWOT анализ са включени и част от засегнатите екологични проблеми, но в слабите страни не фигурират проблемите с управление на отпадъците, които са приоритетни за решаване в рамките на стратегията.

В Част IV от стратегията са формулирани целите, мерките и дейностите в сферата на ООС, но има допуснати неточности и пропуски (Мярка 1.2.1.1 и Мярка 1.2.1.2), както и припокриване между мерки (Мярка 1.2.1.2 и Мярка 1.2.2.6). За изпълнението на Мярка 1.2.1.3 няма предложени конкретни проекти или дейности.

Въпреки формулираната в анализа необходимост от дейности по използване на чистата природа за развитието на биологично земеделие и екотуризъм такива не са планирани в стратегическата част.

Недостатъци има в йерархичността на стратегията (избраната последователност при определяне на приоритети и специфични цели), която не отговаря на установената практика при изготвянето на подобни документи. Липсват формулирани индикатори (със съответни базови и целеви стойности), позволяващи оценка на напредъка при изпълнението на планираните цели, мерки или дейности в стратегията и съответно извършването на обективни междинна и финална оценки.

Липсва и връзка между поставените цели в стратегията и националните политики, свързани със законодателството за опазване на околната среда, управление на отпадъците, опазване на водите, биоразнообразието и др.

Оценка на напредъка при постигане на поставените цели в частта Опазване на околната среда (ООС)

Поради липсата на заложи в стратегията конкретни индикатори и целеви стойности за тях, напредъкът при изпълнение в частта околна среда може да се оцени в два аспекта – качествен и финансов.

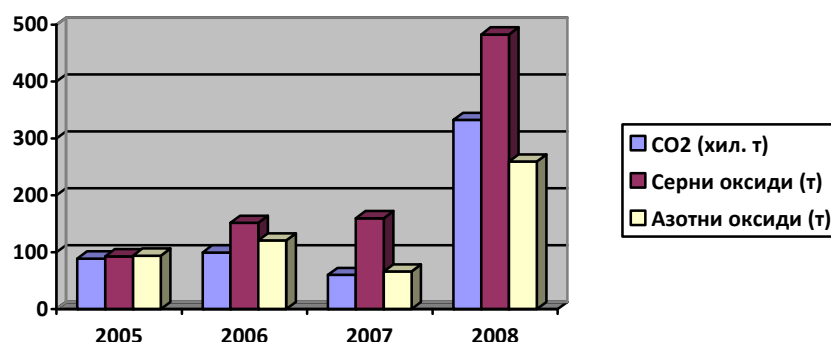
I. Качественият аспект е свързан със състоянието на околната среда и ефективността на постигане на целите по нейното опазване. Съгласно представените анализи в т. 2.2 от настоящата оценка, ефективността на изпълнение на стратегията е оценена чрез общата степен на постигане на поставените стратегически цели по Приоритетна ос 2, която е 36% до 2010 г. Напредъкът по отношение запазване чистотата на околната среда (атмосфера, почви, води) се оценява по наличните статистически данни (НСИ, 2005 – 2008) за избрани индикатори (чистота на атмосферата, водоснабдяване и канализация, управление на отпадъците).

Замърсяване на въздуха

В сравнение с 2005 г. замърсяването на въздуха в областта се е увеличило значително. Ако през 2005 г. емисиите на въглероден диоксид са били 89204 т, то през 2008 г. те са 332594 т, т.е. увеличението е 3,7 пъти. Нараснало е 5,2 пъти замърсяването със серни оксиди, 2,7 пъти е увеличено количеството на азотните оксиди и около 2 пъти е нараснало замърсяването с двуазотен оксид. Намаление се констатира по отношение

на неметановите летливи органични съединения, които от 1769,90 т през 2005 г. са достигнали 211 т през 2008 г. Близко 8 пъти е намаляло замърсяването с въглероден оксид.

Фигура 8. Атмосферно замърсяване в Ямболска област (по данни на НСИ)

Водоснабдяване

През 2008 г. се отчита, че всички общини са водоснабдени 100%. Доставената вода на човек от 109 л през 2004 г. е минимално увеличена 111 л/човек. Същевременно се наблюдава повишение на загубите при пренос на вода от 72,4% през 2005 г. на 76,0% през 2008 г.

Пречистване на отпадните води

В периода 2005-2008 г. количеството на зауствените отпадни води е намалено от 6 млн. куб. м през 2005 г. на 5,7 млн. куб. м през 2008 г. Същевременно делът на третираните преди заустването им отпадни води е увеличено от 467 хил. куб. м на 1279 хил. куб. м, като статистиката показва, че през изтеклия период са изградени 2 СПСОВ, които обаче към настоящия момент обслужват малка част от населението на областта.

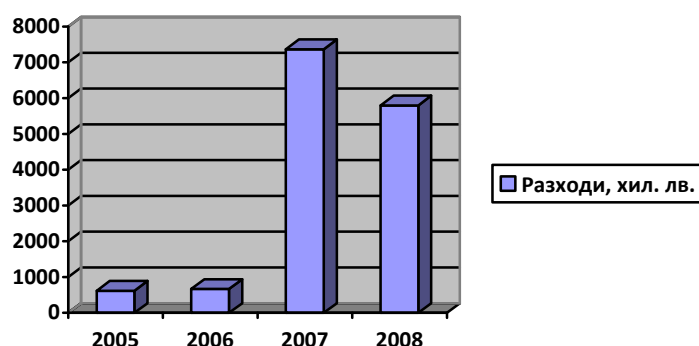
Управление на отпадъците

В периода 2005-2008 г. броят на депата за отпадъци е намалял от 5 на 4, а делът на обслужваното население е нараснал от 70% на 72,2% през 2008 г. Общият обем на събраните битови отпадъци леко е намалял от 40013 на 39 726 т, а събраните отпадъци на човек в областта също бележат минимално намаление от 389 кг през 2005 г. до 379 кг през 2008. В процес на реализация са 3 проекта за управление на отпадъците в

общините Ямбол, Тунджа и Елхово (свързани с изграждане на ДТБО за общините Елхово и Болярово и интегрирано управление на отпадъците в регион Ямбол).

II. *Финансовият аспект на оценката* касае финансовото обезпечаване на дейностите по ООС посредством направените разходи за околна среда и привлечените средства чрез инвестиции и разработени проекти за финансиране. Изготвената оценка се базира на наличната информация за финансирани проекти на територията на област Ямбол, свързани с формулираните проблеми и заложените в стратегията цели, мерки и дейности за тяхното решаване.

Фигура 9. Разходи за околна среда в Ямболска област (по данни на НСИ)

Данните за направените разходи за ООС в област Ямбол показват тенденция на нарастване за периода 2005 – 2008 г. Въпреки това, за 2008 г. те съставляват едва 2,1% от годишните разходи в целия Югоизточен район и като абсолютен размер на инвестициите могат да се оценят като едни от най-ниските в сравнение с останалите области. Ето защо е необходимо ООС да заеме по-важно място сред приоритетите в областната стратегия и съответните дейности да бъдат обезпечени с по-сериозен финансов ресурс.

По отношение на проектите в сферата на ООС, към момента в областта са разработени и финансирани 6 проекта за изграждане на канализация и пречистване на отпадни води (общини Ямбол, Стралджа, Болярово, Тунджа и Елхово), както и 3 проекта за управление на отпадъците (общини Ямбол, Тунджа и Елхово). За целите на оценката са избрани 3 общи индикатора, които могат да бъдат включени в единна система за мониторинг/ оценка:

Индикатор	Мерна единица	2005 - 2010
Брой проекти в сферата на ООС - приключени, в процес на изпълнение или подготовка	брой	9*
Обем привлечени инвестиции в сферата на ООС	лв	38 687 767**
Ефикасност на изразходване на средствата за ООС	%	13***

**по статистически справки и данни, предоставени от общините в рамките на извършеното проучване в процеса на междинната оценка (данните може да са непълни)*

***обща стойност на проектите на общини от област Ямбол за периода 2005-2010 г. за които е налична информация към момента на оценката (Приложение 1а)*

**** съгласно анализа в т. 2.3 от настоящата оценка*

Във връзка с проучване и внедряване на ВЕИ има данни за редица нови съоръжения (МВЕЦ, фотоволтаични и вятърни централи), които са инсталирани от частни фирми и нямат пряко отношение към реализацията на стратегията. Няма отчетени инициативи в сферата на енергийната ефективност. Напредък в опазване на биоразнообразието също не може да бъде отчетен поради липсата както на планирани дейности, така и на информация за реализирани проекти на територията на областта.

В резултат от анализа можем да заключим, че за периода 2005-2010 г. Ямболска област е реализирала значителен напредък по поставените стратегически цели в сферата на Опазване на околната среда. Въпреки това, областната управа и общинските администрации следва да положат сериозни усилия за максималното изпълнение на заложените цели през оставащия период за изпълнение на стратегията.

Следва да се отбележи, че цитираните данни не дават пълна представа за напредъка по изпълнение на стратегията, тъй като към момента на липсват статистически данни по избраните индикатори за 2009 и 2010 г. Освен това повечето финансирани проекти в сферата на ООС са в процес на изпълнение и цялостните резултати от реализацията им не могат да бъдат отчетени и остойностени на етап междинна оценка. Те обаче следва да бъдат отчетени при финалната оценка на стратегията на база разработената от нас пълна система от индикатори за всички приоритети, цели и мерки от стратегията в част ООС.

Препоръки при актуализация на стратегията

При актуализация на стратегията за оставащия период от нейното реализиране, усилията в частта ООС следва да бъдат фокусирани в следните направления:

- Отстраняване на установените пропуски в йерархията и формулировките на стратегическите цели, мерки и приоритети;
- Определяне на индикатори за напредък по постигането на конкретните цели, мерки и дейности, както и залагане на целеви стойности за всеки индикатор;
- Съгласуване на стратегията със заложените цели, индикатори и целеви стойности в националните политики/ законодателството за опазване на околната среда, управление на отпадъците, опазване на водите, биоразнообразието и др.
- Използване на системата от 7 стратегически индикатора за интегриране на глобалните цели по околна среда в регионалното планиране, разработена в рамките на ПРООН Проект „Конвенциите от Рио” и официализирана от страна на МРРБ.

Актуализираната по подобен начин стратегия ще представлява още по-ефективен инструмент за регионално развитие, позволяващ извършването на качествени оценки за напредъка в сферата Опазване на околната среда.

2.4.2. Оценка по индикаторите за изпълнение на стратегическите цели

В Областната стратегия на област Ямбол са посочени индикатори, които са количествено определени и се използват за оценка на изпълнението на стратегическите цели.

- **Оценка 2006 г. спрямо 2000 г.**

Индикатор 1: Брутният вътрешен продукт на жител да бъде 140%

С него се оценява изпълнението на Стратегическа цел 1 Устойчив икономически растеж. БВП през 2001 г. 2670 лв/човек по текущи цени. Към 31.12.2007г. БВП в областта е 3976 лв/човек по текущи цени. Нарастването на БВП в периода 2001-2007 г. е с 50%, т.е. от гледна точка на нарастването на БВП в областта поставената цел е постигната още през 2008г. Към момента няма официална статистическа информация за размера на БВП по области след 2008г.

За сравнение средния БВП на човек ЕС-27 е 25100 евро, а в България 4500 евро.

При запазване на установената тенденция до края на 2013 г. се очертава прогнозно нарастване на БВП на човек общо за периода 2001-2013 с 80% и достигане до нива близки до 4800 лв./човек.

Предвид ниските стойности на индикатора, в сравнение със средното ниво в ЕС-27 целта остава актуална .

Индикатор 2: Безработните да са под 12% от активното трудоспособно население

С индикатора се оценява изпълнението на стратегическа цел 2 Подобряване на качеството на живот и увеличаване на заетостта. В края на 2009г. независимо от въздействието на финансовата криза върху икономиката на страната и свързания с нея пазар на труда коефициентът на безработица в областта е 8,8%.

Индикатор 3: Доходите на член от семейството да нарастнат с над 35%

Средният доход на член на домакинство през 2002г. в Югоизточния район е 1988 лв., през 2004 г. е достигнал 2230лв, а през 2008 г. 4047 лв. Общо само за периода 2002-2008 нарастването на доходите на едно лице е над 100%., спрямо 2002г. , но дали това е достатъчно , независимо че може да се направи оценка, че целевата стойност на индикатора е постигната., тъй като тя надвишава средната стойност за страната – 3502 лв. и средната за Югоизточния район - 3519 лв.

- **Оценка по отношение на очакваните резултати от изпълнението на Областната стратегия за развитие 2015 г. спрямо 2004 г.**

Очакваните резултати към 2015 г. са:

- **Хората от област Ямбол да живеят в чиста и здравословна среда**

В сравнение с 2004 г. замърсяването на въздуха в областта се е влошило значително, както показват представените данни в 2.4.1. Необходимо е планиране на целенасочени мерки за драстично намаляване на емисиите на парниковите газове, излъчвани на територията на областта в контекста на Стратегията Европа 2020. Тези мерки следва да имат приоритетен характер в актуализираната Областна стратегия за

развитие. Като цел намаляването на емисиите на парникови газове е целесъобразно да остане и като важна задача и приоритет на развитието на областта през следващия период 2014-2020г.

През 2008 г. се отчита, че всички общини са водоснабдени 100%, като същевременно се наблюдава повишение на загубите при пренос на вода. Този факт показва, че област Ямбол се нуждае спешно от цялостна реконструкция и модернизация на водопроводната мрежа с цел минимизиране на загубите при пренос на питейна вода и опазване на този ценен ресурс, особено в контекста на промените в климата и въздействието им върху държавите в средиземноморския регион, които ще бъдат най-засегнати.

В периода 2005 -2008 г. количеството на заустените отпадни води е намалено като същевременно делът на третираните преди заустването им отпадни води е увеличен близо 3 пъти. През изтеклия период са изградени 2 СПСОВ, които обслужват малка част от населението на областта. Като важна задача на областната стратегия за развитие за периода до 2013 г. следва да се постави увеличаването на дела на населението, обслужвано от СПСОВ.

За периода на оценката делът на обслужваното от сметосъбиране население е нараснал, а общият обем на събраните битови отпадъци леко е намалял. В процес на изпълнение са 3 проекта в сферата на интегрирано управление на отпадъците, но са необходими повече усилия в посока разделно събиране и оползотворяване на отпадъците на територията на областта.

- **Безработните да са под 10 % от активното трудоспособно население**

По отношение преодоляването на проблемите на безработицата в областта е постигнат напредък, доказателство за което е статистическата информация, но има възможност и потенциал за поставяне на по-амбициозни цели.

- **Доходите на член от семейството да са съизмерими с тези в източноевропейските държави, членки на Европейския съюз**

Настоящите доходи на населението в област Ямбол са повишени значително в сравнение с 2002 г. . Общият доход на домакинство за 2008 г. е 8817 лв, а на лице 4047 лв., но изостава по отношение средния доход на домакинствата в по-голяма част от източноевропейските страни.

2.4.3. Институционално изграждане и административен капацитет

Институционалното изграждане и повишаването на административния капацитет на областните администрации е задача не само на самите тях, но и на централната власт като нейни децентрализирани структури. Следователно, оценката на това направление не бива да се възприема като единствен показател за институционална изграденост, компетентност и ефективност в работата на администрацията.

В институционално отношение, за периода 2005-2008 г., областна администрация Ямбол не претърпява съществени промени. Щатната заетост е намаляла само с един брой и към 2008 г. 32 служители работят в администрацията. За сравнение, заетите в областна администрация Сливен намаляват с 4 души, в областна администрация Бургас – 3, в областна администрация Стара Загора – също 3. Най-много са заетите от възрастова група 30-39 г. (42%), което се наблюдава и в останалите областни администрации от ЮИРП. Преобладаването на младите в щатния състав в комбинация с преобладаващия брой на заетите с висше образование (81%) става индикатор за институционално изграждане на модерна публична администрация, способна да отговори на съвременни потребности за качествено и бързо обслужване. Към 2008 г. 47 компютъра са на разположение на 32-мата служители от администрацията, като всички компютри са оборудвани с операционни системи и са свързани с интернет. Областта поддържа достатъчно информативна интернет страница, на която има подробен списък на административните услуги, които администрацията предоставя, както и връзка към Единния портал за достъп до електронни административни услуги.

Един от важните индикатори за достигнато ниво на административен капацитет е проектната активност на обекта на оценка (областна администрация Ямбол). Той разкрива волята, усилията и готовността на администрацията за промяна. От приемането на областната стратегия през 2005 г. до момента областна администрация Ямбол е изпълнила общо пет проекта (всички приключили), четири от които като водеща организация и един като партньор. Проектите могат да се разпределят в следните сфери: Публична администрация (2), Туризм и рекреационни дейности (2), Гражданско общество (1). За сравнение, областна администрация Сливен е изпълнила шестнадесет проекта за същия период от време, както в същите сфери, така и в

областите култура, околна среда, образование. Проектната активност на областите Бургас и Стара Загора е още по-голяма.

Индикаторът, който също е показателен за степента на институционално изграждане и административен капацитет на обекта на оценка е брой преминати обучения на служителите, като мярка за постоянно повишаване на техните знания и умения. По данни на бившето Министерство на държавната администрация и административната реформа (МДААР) 807 служители от администрациите на територията на област Ямбол през 2006, 2007 и 2008 г. са се включили в организираните от МДААР обучения по информационни технологии, чужди езици и многомодулни специализации. През 2008 г. е реализиран проектът на МДААР „Подготовка на служителите от българската държавна администрация за ефективна работа с институциите на Европейския съюз”, финансиран по Оперативната програма „Административен капацитет”, в рамките на който 42 служители от администрации на територията на област Ямбол са включени в обучение за актуалното състояние и институционалната система на ЕС, което включва информация за историята, институциите и политиките на ЕС, европейското право и прилагането му, както и за механизмите за вземане на решения.

3. Основни изводи

Основните изводи от междинната оценка на ОСР-Ямбол за наблюдавания период 2005-2010 г. са систематизирани в зависимост от използвания метод и критерии за оценка на резултатите от изпълнението на стратегията.

- **Стратегическо съответствие и хармонизация с целите и приоритетите на политиката за регионално развитие за текущия планов и програмен период**

Адекватното отразяване (*почти пълно съответствие*) на целите и приоритетите на регионалната политика на областно ниво е ключова предпоставка за постигането на успех при реализацията на ОСР-Ямбол

- **Нормативно съответствие с принципите, правилата и стандартите за планиране на регионалното развитие, залегнали в националното законодателство за регионалното развитие**

Резултатите от оценката на съответствието на ОСР-Ямбол с изискванията на действащото законодателство за регионалното развитие показват ограничено съответствие (около 35%), което се дължи на липсата на текущи вътрешни оценки (тематични или за определен период) и предприемане на активни действия за актуализиране/адаптиране на стратегическия документ в зависимост от актуалните промени в свързаното законодателство.

- **Отразяване и влияние върху състоянието и промените в социално-икономическия профил на областта за наблюдавания период след 2005 г.**

Усилията на регионалните и местните власти на територията на област Ямбол в последните години са концентрирани и се регистрира напредък особено в сферата на социалните услуги и изграждането на базисна инфраструктура. Въпреки това са необходими и усилия за насърчаване на местното икономическо развитие, което да повиши заетостта на работната сила, нейната квалификация и производителността на труда като предпоставка за повишаване конкурентоспособността на регионалната икономика. Повече внимание следва да се отдели на изграждането на съвременна екологична инфраструктура.

- **Постигнати резултати, въздействие и цялостна ефективност на изпълнението на стратегията**

Достигнатата относителна степен на изпълнение на целите, поставени при реализацията на Приоритетните оси на ОСР, показва общ значителен напредък към средата на периода на изпълнение на стратегията. Постигнатите темпове на изпълнение на целите особено през периода 2008-2010 г. трябва да се запазят, като същевременно се предприемат действия за оптимизиране на резултатите в зависимост от една бъдеща актуализация на стратегическата част на ОСР.

- **Ефикасно използване на ресурсите за регионално развитие на територията на областта**

При реализацията на областната стратегия за развитие или при съпоставянето на постигнатите резултати с реализираните финансови средства до момента като цяло се очертава умерена степен на ефективна реализация на използваните ресурси с ясно изразен дисбаланс между някои приоритетни оси.

- **Политическа и социална ангажираност, административен и институционален капацитет за прилагане на политиката за устойчиво интегрирано регионално развитие**

Към момента е налице сериозна политическа и социална ангажираност за цялостното изпълнение на областната стратегия за развитие, свързана с активно търсене и мобилизиране на партньорства за развитие на местно, регионално и национално ниво, включително имащи трансграничен и интеррегионален характер с партньори от ЕС. Съществуват обаче все още значителни ограничения пред изграждането на завършен в структурно отношение и напълно оперативен и функционален административен и институционален капацитет за управление изпълнението на ОСР.

4. Препоръки за бъдеща реализация

Актуалното социално-икономическо състояние на област Ямбол, както и направените изводи от междинната оценка на изпълнението на ОСР-Ямбол дават основание за дефиниране на няколко по-важни препоръки за бъдещата реализация на стратегията до 2013-2015 г., както и за разработване на нов стратегически документ за устойчиво интегрирано развитие на областта до 2020 г.

1. Необходимо е предприемане на действия от страна на ръководството на областта и партньорите в Областния съвет за развитие за разработване на Актуализиран документ за изпълнение на ОСР-Ямбол (АДИОСР), който да отрази настъпилите промени и съвременните тенденции в политическия, икономическия, социалния и екологичния контекст за развитието на областта. Времевият период на изпълнение на АДИОСР трябва ясно да е ориентиран към края на 2013 г., съгласно изискванията на законодателството за регионалното развитие, като се предвиди разработването на нов стратегически документ за следващия планов и програмен период 2014-2020 г., съвпадащ с програмния период по фондовете на ЕС.
2. Структурата и съдържанието на ОСР следва да бъдат адаптирани към изискванията на законодателството и съответните методически указания на компетентните органи за управление на регионалното развитие.
3. Повече внимание и ресурси трябва да бъдат насочени към институционално изграждане и укрепване на капацитета на областно ниво за стратегическо планиране, мониторинг и оценка на стратегии и планове, засягащи устойчивото развитие на областта, включително на ОСР.
4. Необходимо е активизиране и разширяване на сътрудничеството с други региони в ЕС с цел трансфериране на опит, познания и умения за реализация на регионални инициативи с трансграничен и транснационален характер и по-ефективно използване на възможностите на европейските фондове за регионално развитие.
5. Бъдещата актуализация на ОСР-Ямбол би следвало да постигне по-добър баланс на стратегическите цели и приоритети, като сред тях намерят място

повече мерки за развитие на различни форми на туризъм, изграждане на информационното общество и предоставяне на електронни услуги, опазване и подобряване на околната среда, насърчаване на иновационните политики и стратегии в публичния и частния сектор на икономиката и социалната сфера, развитие и благоустрояване на градските центрове на територията на областта.

6. Сред приоритетите за развитие на областта за периода до 2020 г. биха могли да бъдат: насърчаването на „зелените” нисковъглеродни технологии в индустриите и бита, развитие на електронното управление, приобщаващ икономически растеж, включващ равнопоставено участие на социалните групи, създаване и развитие на конкурентоспособен регионален туристически пазар.

ПРИЛОЖЕНИЯ

Приложение 1а

Приоритет на ОСР/Стратегическа цел	Общ брой проекти	Реализирани и в процес на изпълнение проекти		Предстоящи проекти – регистрирани или в степен на готовност		Степен на реализация на потенциалните финансови ресурси /Съотношение К4/ (К4+К6)= %/	Прекратен
		Брой	Обща стойност	Брой	Обща стойност		Брой
1	2	3	4	5	6	7	8
Общо	65	61	67377458	2	299 875	99,6%	2
Стратегическа цел 1	18	15	51599282	1		100,0%	2
Специфична цел 1.1.	8	6	8790120			100,0%	2
Приоритет 1.1.1.	8	6	8790120			100,0%	2
Приоритет 1.1.2.							
Специфична цел 1.2.	10	9	42809162	1		100,0%	
Приоритет 1.2.1.	3	3	7696474			100,0%	
Приоритет 1.2.2.	7	6	35112687	1		100,0%	
Стратегическа цел 2	43	43	14940770			100,0%	
Специфична цел 2.1.	43	43	14940770			100,0%	
Приоритет 2.1.1.							
Приоритет 2.1.2.	22	22	2140896			100,0%	
Приоритет 2.1.3.	21	21	12799875			100,0%	
Стратегическа цел 3	4	3	837406	1	299875	73,6%	
Специфична цел 3.1.	2	2	303068			100,0%	
Приоритет 3.1.1.							
Приоритет 3.1.2.	2	2	303068			100,0%	
Специфична цел 3.2.	2	1	534338	1	299875	64,1%	
Приоритет 3.2.1.	2	1	534338	1	299 875	64,1%	

Приложение 16

№	Място на изпълнение	Наименование на проект	Връзка с приоритетите и специфичните цели на ОСР (Цел:Приоритет)	Оперативна програма	Начало	край	Обща Стойност	Статус
1	Елхово	Предоставяне на обучение за придобиване на професионална квалификация Професия "Оператор в производството на облекло" Специалност " Производство на облекло от текстил"	2.1.2.	Човешки ресурси	04.4.2008	04.4.2009	21233,64	Приключен
2	Ямбол	Обучение за интернационализация на малкия бизнес от област Ямбол	2.1.2.	Човешки ресурси	26.3.2008	01.1.2010	128132,54	В процес на изпълнение
3	Ямбол	Подобряване адаптивността на заетите в "Технострой-Инженеринг 99" АД чрез повишаване на професионалната квалификация	2.1.2.	Човешки ресурси	15.7.2009	01.5.2010	123443,36	Приключен
4	Ямбол	Повишаване професионалната квалификацията на заети лица в "СТРОИТЕЛНА КОМПАНИЯ ПЪТ СТРОЙ ИНВЕСТ" ООД	2.1.2.	Човешки ресурси	14.12.2009	01.7.2010	23076,00	В процес на изпълнение
5	Болярово	Придобиване на професионална квалификация по професия: "Оператор в производството на облекло", специалност "Производство на облекло и текстил"	2.1.2.	Човешки ресурси	22.2.2010	01.1.2011	34965,96	В процес на изпълнение
6	Ямбол	Повишаване професионалната квалификация на заети лица в "ИНКОМ ПВ" ООД	2.1.2.	Човешки ресурси	26.5.2010	01.6.2011	69340,00	В процес на изпълнение
7	Ямбол	Адаптивни на пазара на труда чрез тейлър мейд обучение	2.1.2.	Човешки ресурси	17.6.2008	01.1.2010	55566,38	В процес на изпълнение
8	Болярово	Чрез изкуство към промяна	2.1.2.	Човешки ресурси	17.6.2008	---	94436,00	В процес на изпълнение
9	Елхово	"Образование за всички - път към по - добро бъдеще"	2.1.2.	Човешки ресурси	17.6.2008	31.12.2009	99994,00	В процес на изпълнение

№	Място на изпълнение	Наименование на проект	Връзка с приоритетите и специфичните цели на ОСР (Цел:Приоритет)	Оперативна програма	Начало	край	Обща Стойност	Статус
10	Ямбол	Да учим и живеем заедно	2.1.2.	Човешки ресурси	17.6.2008	31.12.2009	62971,00	В процес на изпълнение
11	Ямбол	Детски Университет за социални умения и личностно израстване	2.1.2.	Човешки ресурси	17.6.2008	---	43328,20	Приключен
12	Обл. Ямбол	"Училище и още нещо..."	2.1.2.	Човешки ресурси	19.6.2008	---	19853,00	В процес на изпълнение
13	Ямбол	Весело училище	2.1.2.	Човешки ресурси	02.7.2008	31.12.2009	44403,66	В процес на изпълнение
14	Ямбол	Фантазии на стъкло - рисуваме Европа в училище	2.1.2.	Човешки ресурси	17.6.2008	---	28639,16	В процес на изпълнение
15	Ямбол	Стълба към доброто	2.1.2.	Човешки ресурси	02.7.2008	---	36445,07	Приключен
16	Ямбол	„Природоматематическите дисциплини в нашето училище”	2.1.2.	Човешки ресурси	17.6.2008	---	48717,02	В процес на изпълнение
17	Ямбол	ПГСГ "Кольо Фичето" - училище с бъдеще	2.1.2.	Човешки ресурси	02.7.2008	01.1.2010	45018,00	В процес на изпълнение
18	Елхово	СЛЕД УЧИЛИЩЕ - КЪМ ПРАВИЛНИЯ ИЗБОР"	2.1.2.	Човешки ресурси	05.10.2009	05.10.2010	117206,62	В процес на изпълнение
19	Ямбол	"УЧЕБНАТА СТАЯ - МОЯТ ПОРТАЛ КЪМ СВЕТА"	2.1.2.	Човешки ресурси	24.9.2009	30.6.2010	65726,54	В процес на изпълнение
20	Ямбол	"ИСТИНАТА ЗА ПОРОЦИТЕ ЧРЕЗ ХУМОРА И САТИРАТА"	2.1.2.	Човешки ресурси	12.10.2009	12.9.2010	51563,00	В процес на изпълнение
21	Ямбол	"ВИЗИЯ ЗА БЪДЕЩЕТО"	2.1.2.	Човешки ресурси	05.10.2009	05.12.2010	238953,71	В процес на изпълнение
22	Стралджа	Достоен живот в собствен дом за хора с увреждания и самотноживеещи хора в селищата на Община Стралджа	2.1.3.	Човешки ресурси	14.5.2008	01.7.2009	71381,47	Приключен
23	Елхово	Насърчаване на социалната икономика чрез социално включване на хора с различни видове увреждания и самотноживеещи хора	2.1.3.	Човешки ресурси	12.5.2008	01.8.2009	51468,34	Приключен

№	Място на изпълнение	Наименование на проект	Връзка с приоритетите и специфичните цели на ОСР (Цел:Приоритет)	Оперативна програма	Начало	край	Обща Стойност	Статус
24	Болярово	Помощ в семейна среда за достойни старини	2.1.3.	Човешки ресурси	14.5.2008	01.7.2009	75841,44	Приключен
25	Ямбол	Равни възможности и независим живот чрез услугата "Социален асистент"	2.1.3.	Човешки ресурси	12.5.2008	01.8.2009	84688,69	Приключен
26	Ямбол	"Създаване на център за социална подкрепа на деца и младежи от ДДЛРГ-гр.Ямбол"	2.1.3.	Човешки ресурси	19.6.2009	01.10.2010	173348,81	В процес на изпълнение
27	Ямбол	"Алтернативни социални услуги за малки деца"	2.1.3.	Човешки ресурси	17.6.2009	01.12.2010	194264,44	В процес на изпълнение
28	Ямбол	"Социално включване на деца и младежи чрез предоставяне на алтернативни услуги"	2.1.3.	Човешки ресурси	17.6.2009	01.12.2010	215017,20	В процес на изпълнение
29	Стралджа	Хората с увреждания и възрастните хора в Община Стралджа-спокойни и сигурни всеки ден в своя дом	2.1.3.	Човешки ресурси	30.6.2009	30.6.2010	93576,02	Приключен
30	Елхово	Да помогнем на човек в беда	2.1.3.	Човешки ресурси	29.6.2009	01.10.2010	113818,43	Регистриран
31	Ямбол	В СВОЯ ДОМ	2.1.3.	Човешки ресурси	29.6.2009	01.10.2010	117869,47	Регистриран
32	Тунджа	Равни възможности и независим живот чрез услугата „Социален асистент“	2.1.3.	Човешки ресурси	02.7.2009	01.10.2010	98467,44	Регистриран
33	Болярово	Грижа за независимост и достоен живот на хора с увреждания и самотно живеещи в семейна среда – дейност домашен помощник	2.1.3.	Човешки ресурси	26.6.2009	01.11.2010	97586,28	Регистриран
34	Ямбол	В моя нов ДОМ	2.1.3.	Човешки ресурси	29.10.2010	01.2.2012	218586,01	Регистриран
35	Елхово	„КЪЩА КАТО ВКЪЩИ“	2.1.3.	Човешки ресурси	01.11.2010	01.2.2012	148366,82	Регистриран
36	Обл. Ямбол	ПЪТУВАЩ СОЦИАЛЕН МИКРОБУС	2.1.3.	Човешки ресурси	02.11.2010	01.2.2012	177001,69	Регистриран
37	Тунджа	„Дневен център за пълнолетни лица „18+“ - алтернатива за преодоляване на социалната изолация в малките населени места“	2.1.3.	Човешки ресурси	03.11.2010	01.2.2012	127686,57	Регистриран
38	Стралджа	Подобряване на качеството на живот на възрастните хора и на хората с увреждания в домашна среда	2.1.3.	Човешки ресурси	01.11.2010	01.2.2012	86856,75	Регистриран
39	Елхово	Поддай ръка на човек в беда	2.1.3.	Човешки ресурси	04.11.2010	01.1.2012	147079,33	Регистриран

№	Място на изпълнение	Наименование на проект	Връзка с приоритетите и специфичните цели на ОСР (Цел:Приоритет)	Оперативна програма	Начало	край	Обща Стойност	Статус
40	Ямбол	„Услуги за социално включване на хора с увреждания и самотно живеещи в община Ямбол“	2.1.3.	Човешки ресурси	05.11.2010	01.2.2012	187579,84	Регистриран
41	Ямбол	Община Ямбол - усъвършенстване на административното обслужване	3.2.1.	Админ.капацитет	12.6.2009	12.6.2011	534338,11	Регистриран
42	Тунджа	„Българското читалище - минало, настояще и бъдеще“	2.1.3.	Регионално развитие	03.2.2009	03.2.2011	4789287,95	Регистриран
43	Ямбол	Ремонт, оборудване и обновяване на Комплексен център за социални услуги в гр. Ямбол за осигуряване на устойчиво градско развитие и социално включване	2.1.3.	Регионално развитие	03.2.2009	03.2.2011	5530101,75	Регистриран
44	Ямбол	Интегриран проект за устойчиво подобряване на градската среда и зоните за отдих в община Ямбол	1.2.1.	Регионално развитие	16.7.2010	16.7.2012	4121394,33	Регистриран
45	Тунджа	Подобряване на транспортните връзки между населените места и повишаване на регионалната конкурентноспособност	1.2.2.	Регионално развитие	18.12.2008	18.12.2010	3841218,21	Регистриран
46	Стралджа	СЪВРЕМЕННА МАТЕРИАЛНО ТЕХНИЧЕСКА БАЗА ЗА ОБРАЗОВАНИЕТО В ОБЩИНА СТРАЛДЖА	2.1.2.	Регионално развитие	01.8.2008	01.8.2010	687882,69	Приключен
47	Ямбол	„Добрите практики на провинция Катания – стимул за община Ямбол в развитието на туризма“	3.1.2.	Регионално развитие	10.4.2009	10.10.2010	229490,00	Регистриран
48	Ямбол	"Развитие на конкурентноспособността на "АС инженеринг" ЕООД чрез модернизация на машинния парк"	1.1.1.	Кокурентноспособност	16.9.2008	12.11.2009	1100475,00	В процес на изпълнение
49	Ямбол	"Повишаване на конкурентноспособността на „ИМСТИ“ ЕООД чрез внедряване на производство за архитектурни елементи и мебелни стъкла"	1.1.1.	Кокурентноспособност	16.9.2008	16.6.2009	0,00	Прекратен

№	Място на изпълнение	Наименование на проект	Връзка с приоритетите и специфичните цели на ОСР (Цел:Приоритет)	Оперативна програма	Начало	край	Обща Стойност	Статус
50	Стралджа	«Модернизация на линии за производство на тръби в "ЗПТ" АД, гр. Стралджа»	1.1.1.	Кокурентноспособност	16.9.2008	05.11.2009	641000,00	В процес на изпълнение
51	Ямбол	Въвеждане и сертифициране по ISO 9001:2000 в Боянов машини ЕООД	1.1.1.	Кокурентноспособност	02.9.2008	02.9.2009	131237,50	Приключен
52	Тунджа	"Повишаване на конкурентоспособността на "ПЪТНА КОМПАНИЯ" ЕАД чрез инвестиционна подкрепа и разработване на стратегия за бизнес развитие"	1.1.1.	Кокурентноспособност	17.7.2009	17.1.2011	2310087,90	В процес на изпълнение
53	Ямбол	"Конкурентоспособност чрез технологична модернизация в „Химически продукти“ ООД"	1.1.1.	Кокурентноспособност	17.7.2009	17.7.2010	0,00	Прекратен
54	Ямбол	Технологично обновление и модернизация на машинния парк в ХЕС АД	1.1.1.	Кокурентноспособност	09.7.2009	09.1.2011	4299079,00	В процес на изпълнение
55	Ямбол	ПОДГОТОВКА НА ИНТЕГРИРАН ИНВЕСТИЦИОНЕН ПРОЕКТ ЗА ИЗГРАЖДАНЕ НА П С О В , РАЗДЕЛНА КАНАЛИЗАЦИЯ И ВОДОПРОВОДНА МРЕЖА В гр.СТРАЛДЖА	1.2.2.	Околна среда	29.12.2008	29.10.2011	2442100,00	Регистриран
56	Стралджа	ПОДГОТОВКА НА ИНТЕГРИРАН ИНВЕСТИЦИОНЕН ПРОЕКТ ЗА ОБСЛЕДВАНЕ И ДОИЗГРАЖДАНЕ НА СМЕСЕНА КАНАЛИЗАЦИЯ И ВОДОПРОВОДНА МРЕЖА В с.ЗИМНИЦА, общ.СТРАЛДЖА	1.2.2.	Околна среда	29.12.2008	29.6.2011	778500,00	Регистриран
57	Болярово	СЪЗДАВАНЕ НА УСЛОВИЯ ЗА ПОДОБРЯВАНЕ НА БАЗИСНАТА ИНФРАСТРУКТУРА В ГРАД БОЛЯРОВО, ОБЩИНА БОЛЯРОВО	1.2.2.	Околна среда	12.1.2009	12.5.2011	123500,00	Регистриран
58	Стралджа	"Канализация на с. Зимница – гл. клон 1 от о.т. 176 до брегово заустване – 2ри етап и пречиствателна станция за отпадни води"	1.2.2.	Околна среда	29.12.2008	29.12.2010	2837838,00	Регистриран
59	Тунджа	Изграждане на канализационна система с ПСОВ, с. Тенево, община Тунджа	1.2.2.	Околна среда	23.12.2008	23.10.2012	25089531,15	Регистриран

№	Място на изпълнение	Наименование на проект	Връзка с приоритетите и специфичните цели на ОСР (Цел:Приоритет)	Оперативна програма	Начало	край	Обща Стойност	Статус
60	Ямбол	Техническа помощ за създаване на система за интегрирано управление на отпадъците в регион Ямбол (общини Ямбол, Сливен, Нова Загора, Тунджа и Стралджа)	1.2.1.	Околна среда	29.12.2008	29.10.2011	1252080,00	Регистриран
61	Елхово, Болярово, Средец и Тополовград	Заедно за устойчиво развитие на трансграничния регион	3.1.2	Програма ФАР, ТГС България – Турция	2007	2008	73578,00	Приключен
62	Елхово	Изграждане на ДТБО за общините Елхово и Болярово	1.2.1.	ПУДООС	2006	2008	2323000,00	Приключен
63	Елхово	Пречиствателна станция за отпадъчни води, довеждащ колектор и частична рехабилитация на канализационната мрежа на град Елхово	1.2.2.	Околна среда			0,00	Предстоящ
64	Болярово	Еден (Райска градина) Сгранджа: Икономическо развитие на Странджа – Йълдъз чрез подкрепа за екологичен агробизнес и съхранение на природата	1.1.1.		2007	2007	308240,96	Приключен
65	Болярово, Тунджа, Стралджа	Ефективна координация и партньорство при разработване и провеждане на политики в община Тунджа, Болярово и Стралджа	3.2.1				299875,00	Предстоящ
67	Болярово	Външен водопровод с. Ружица	1.2.2.	ПУДООС	2007	2007.00	299000	Приключен
68	Болярово	Подобряване улична мрежа гр. Болярово	1.2.2.	САПАРД	2007	2007.00	100000	Приключен
69	Болярово	Залесяване на изоставени земи гр.Болярово и с.Воден	1.2.1.	САПАРД	2007	2007.00	105000	Приключен
70	Болярово	Ремонт на общинска пътна мрежа	1.2.2.	ДБ	2007	2007.00	134600	Приключен
71	Болярово	„Създаване на семейна среда за хора с умствена изостаналост”	2.1.3.	ФАР	2007	2007.00	146953.774	Приключен
72	Болярово	Популяризиране на екотуризма м/у Болярово и Кофчаз	3.1.2.	ФАР, ТГС България – Турция	2007	2007.00	306000	Приключен
73	Болярово	Ремонт на общинска пътна мрежа	1.2.2.	ДБ	2008	2008.00	134600	Приключен

№	Място на изпълнение	Наименование на проект	Връзка с приоритетите и специфичните цели на ОСР (Цел:Приоритет)	Оперативна програма	Начало	край	Обща Стойност	Статус
74	Болярово	Канализация с.Ст.Караджово	1.2.2.	ПУДООС	2008	2008.00	195000	Приключен
75	Болярово	Църкви в селата Камен връх, Ружица, Златиница	2.1.3.	ДБ	2008	2008.00	239324	Приключен
76	Болярово	Водоснабдяване с. Воден	1.2.2.	ПУДООС	2008	2008.00	195000	Приключен
77	Болярово	Микродом за възрастни хора с. Воден	2.1.3.	СИФ	2008	2008.00	469000	Приключен
78	Болярово	Реконстр.сградата на старата ЦДГ в ЦСУР гр.Болярово	2.1.3.	ДБ	2008	2008.00	217000	Приключен
79	Болярово	Енергийно и ефективно общинско ул.осветление	1.2.2.	ДБ	2008	2008.00	140455	Приключен
80	Болярово	Укрепване на р.Поповска	1.2.1.	ФАР	2008	2008.00	1800000	Приключен
81	Болярово	„Обзавеждане на защитено жилище за възрастни хора – гр.Болярово”	2.1.3.	СИФ	2009	2009.00	31650	Приключен
82	Болярово	„Дом за стари хора – с.Воден”	2.1.3.	ДБ	2009	2009.00	725386	Приключен
83	Болярово	„Подобряване на социалната инфраструктура на Община Болярово - трапезария за възрастни в с. Мамарчево”	2.1.3.	ДБ	2009	2009.00	70765	Приключен
84	Болярово	Информационен център-ТГС	3.1.2.	ФАР, ТГС България – Турция			290000	Приключен
85	Болярово	Реконструкция на вътрешна водопроводна мрежа на гр. Болярово	1.2.2.				6000000	Търси се финансиране
86	Болярово	Водопровод и канализация в населени места на общината	1.2.2.				12000000	Търси се финансиране
87	Болярово	Благоустрояване и ремонт на адм. сгради, музей, културен дом	2.1.3.				2200000	Търси се финансиране
88	Болярово	Ремонт на яз.Яланлъка	1.2.1.				59773	Приключен
89	Стралджа	Реконструкция и рехабилитация на общинска инфраструктура в гр. Стралджа	1.2.2.				534683	Приключен
90	Стралджа	Корекция на дере № 2 - гр.Стралджа - III-ти етап	1.2.1.				644076	Приключен
91	Стралджа	Водопроводна връзка Стралджа Воденичане	1.2.2.				254934	Приключен
92	Стралджа	Възстановяване и корекция на дере и ремонт на мост -с.Каменец	1.2.1.				335834	Приключен
93	Стралджа	Водоснабдяване група "Бакаджик" отклонение за с. Войника	1.2.2.				864954	Приключен

№	Място на изпълнение	Наименование на проект	Връзка с приоритетите и специфичните цели на ОСР (Цел:Приоритет)	Оперативна програма	Начало	край	Обща Стойност	Статус
94	Стралджа	Основен ремонт СОУ "П. К. Яворов" гр. Стралджа	2.1.2.				451149	Приключен
95	Стралджа	Събиране и постоянно съхраняване на негодните за употреба ПРЗ/препарате за растителна защита/ в контейнери "Б-Б куб"	1.2.1.				107413	Приключен
96	Стралджа	Реконструкция и рехабилитация на транспортна инфраструктура гр. Стралджа	1.2.2.				570430	Приключен
97	Стралджа	Санитане и основен ремонт ЦДГ "М. Рубенова" гр. Стралджа	2.1.2.				320450	Приключен
98	Стралджа	Защитено пространство за хора с увреждания и тежки увреждания настанени в ДВУИ с.Маленова	2.1.3.				388014.9	Приключен
99	Стралджа	Оптимизация на училищната мрежа - СОУП.К.Яворов" гр.Стралджа, ОУ "Кирил и Методий" гр.Стралджа ОУКирил и Методий" с. Зимница, ОУ"Х. Ботев с.Войника	2.1.2.				400000	Приключен
100	Стралджа	Основен ремонт ОУ "Св.Св.Кирил и Методий" гр.Стралджа	2.1.2.				130380	Приключен
101	Стралджа	Техническо и биологично укрепване на р.Мараш в участъка от моста на с.Лозенец до пътен възел „Петолъчката“, Община Стралджа	1.2.1.				481358	Приключен
102	Стралджа	Подготовка на интегриран инвестиционен проект за изграждане на ПСОВ, разделна канализация и водопроводна мрежа в гр.Стралджа	1.2.2.				2442100	В процес на изпълнение
103	Стралджа	Реконструкция на вътрешна водопроводна мрежа с.Иречеково, общ. Стралджа	1.2.2.				4000000	В процес на одобрение
104	Стралджа	Рехабилитация на общински пътища	1.2.2.				3500000	В процес на одобрение
105	Стралджа	Реконструкция и благоустрояване на паркове на територията на гр. Стралджа	2.1.3.				1975000	В процес на одобрение
106	Стралджа	Благоустрояване и ремонт на обществени сгради и пространства	1.2.2.				360505.64	Приключен
107	Тунджа	Корекция на дере с. Гълъбинци	1.2.1.		2007	2008.00	134164.31	Приключен

№	Място на изпълнение	Наименование на проект	Връзка с приоритетите и специфичните цели на ОСР (Цел:Приоритет)	Оперативна програма	Начало	край	Обща Стойност	Статус
108	Тунджа	Корекция на дере с. Ханово	1.2.1.		2007	2007.00	290938	Приключен
109	Тунджа	Ремонт на язовир "Челник - 3" с.Челник	1.2.1.		2008	2008.00	290938	Приключен
110	Тунджа	Основен ремонт на училище с.Дражево	2.1.2.		2007	2007.00	507711.17	Приключен
111	Тунджа	Изграждане на канализационна мрежа и ПСОВ в с. Веселиново	1.2.2.		2007	2009.00	3391263	Приключен
112	Тунджа	Изграждане на канализационна мрежа и ПСОВ в с. Кукорево	1.2.2.		2007	2009.00	3260228	Приключен
113	Тунджа	Изграждане на канализационна мрежа и ПСОВ в с. Роза	1.2.2.		2007	2009.00	6118499	Приключен
114	Тунджа	Изграждане на канализационна мрежа и ПСОВ в с. Кабиле	1.2.2.		2007	2010.00	0	Търси се финансиране
115	Ямбол	Възстановяване на речното корито	1.2.1.		2007	2007.00	52473	Приключен
116	Ямбол	Ремонти в детски ясли, градини и училища	2.1.2.		2007	2007.00	1212550	Приключен
117	Ямбол	Ремонти на обществени сгради, социална инфраструктура	2.1.3.		2007	2007.00	561576.26	Приключен
118	Ямбол	Проекти благоустрояване, улично осветление, енергийна ефективност	1.2.2.		2007	2007.00	1288368	Приключен
119	Ямбол	Ремонт на улици	1.2.2.		2007	2007.00	558148	Приключен
120	Ямбол	Проекти канализация и отводняване	1.2.2.		2007	2007.00	128180	Приключен
121	Ямбол	Инфраструктура индустриална зона	1.2.2.		2007	2007.00	244198	Приключен
122	Ямбол	Проект "Трансгранични посоки в икономическото развитие на Ямбол и Одрин"	3.1.2.		2007	2007.00	79822.38	Приключен
123	Ямбол	Предоставяне на възможности за придобиване на житейски умения за самостоятелен живот в Малък групов дом.	2.1.3.		2007	2007.00	193859.6	Приключен
124	Ямбол	Ремонти на обществени сгради, социална инфраструктура, проекти благоустрояване, улично осветление, енергийна ефективност	1.2.2.		2008	2008.00	500677	Приключен
125	Ямбол	Ремонти на обществени сгради, социална инфраструктура, проекти благоустрояване, улично осветление, енергийна ефективност	1.2.2.		2009	2009.00	914842	Приключен
126	Ямбол	Проекти благоустрояване, улично осветление	1.2.2.		2009	2009.00	583527	Приключен

№	Място на изпълнение	Наименование на проект	Връзка с приоритетите и специфичните цели на ОСР (Цел:Приоритет)	Оперативна програма	Начало	край	Обща Стойност	Статус
127	Ямбол	От социални помощи към осигуряване на заетост	2.1.3.		2009	2010.00	104611.15	Приключен
128	Ямбол	Ремонт, оборудване и обновяване на комплексен център за социални услуги гр. Ямбол за осигуряване на устойчиво градско развитие и социално включване	2.1.3.		2009	2010.00	5530101.75	В изпълнение
129	Ямбол	Предоставяне на възможности за придобиване на житейски умения за самостоятелен живот в Малък групов дом.	2.1.3.		2009	2009.00	193859.6	Приключен
130	Ямбол	Социално включване на деца и младежи чрез предоставяне на алтернативни услуги	2.1.3.		2009	2009.00	575317.17	В изпълнение
131	Ямбол	ОБЩИНА ЯМБОЛ - усъвършенстване на административното обслужване	3.2.1.		2009	2009.00	534338.11	В изпълнение
132	Ямбол	Техническа помощ за създаване на система за интегрирано управление на отпадъците в район Ямбол	1.2.1.		2009	2009.00	1252800	В изпълнение
133	Ямбол	CASH — Градски мерки за устойчиво жилищно строителство	1.2.2.		2009	2009.00	1388918	В изпълнение
134	Ямбол	"Местна инициатива за прозрачност в устройството и управлението на територията на община Ямбол"	3.2.1.		2009	2009.00	311858	В изпълнение
135	Ямбол	„Европейска мрежа от градове с благоприятни условия за семеен живот"	2.1.3.		2009	2009.00	71810	В изпълнение
136	Ямбол	„Добрите практики на Провинция Катания -стимул за Община Ямбол в развитието на туризма"	1.1.1.		2009	2009.00	238846	В изпълнение
137	Ямбол	"Пътуване в богатото културно многообразие на граничния район Ямбол-Одрин"	3.1.2.		2009	2011.00	1056995	В процес на кандидатстване
138	Ямбол	"Интегриран проект за устойчиво подобряване на градската среда и зоните за отдих в Община Ямбол	1.2.2.		2009	2009.00	5293421.68	В процес на кандидатстване
139	Ямбол	"Прилагане на енергоефективни мерки в образователната мрежа на Община Ямбол"	1.2.2.		2009	2009.00	5065290.82	В процес на кандидатстване
140	Ямбол	Проекти за енергийна ефективност, ремонт на сгради социална и образователна инфраструктура	1.2.2.		2010	2010.00	5523815	Приключен
141	Ямбол	Сметище разширение на депо за ТБО	1.2.1.		2010	2010.00	117000	Приключен

№	Място на изпълнение	Наименование на проект	Връзка с приоритетите и специфичните цели на ОСР (Цел:Приоритет)	Оперативна програма	Начало	край	Обща Стойност	Статус
142	Ямбол	Смесена канализация м/у ул."Индже войвода" и Канализация Каргона	1.2.2.		2010	2010.00	874624	Приключен
143	Ямбол	Разработване и внедряване на интегрирана общинска Географска Информационна Система за Община Ямбол.	3.2.1.		2009	2010.00	575317.17	В изпълнение
144	Ямбол	Проекти благоустрояване	1.2.2.		2010	2010.00	455470	Приключен
145	Ямбол	Проекти канализация	1.2.2.		2010	2010.00	97424	Приключен
146	Ямбол	Път за индустр.зона за реализ. на инв. план "Е.Миролио"-АД	1.2.2.		2010	2010.00	2196179	Приключен
147	Ямбол	"Равни възможности и независим живот чрез услугата "Социален асистент"	2.1.3.		2010	2010.00	89999.93	Приключен
148	Ямбол	Преустройство на общинска сграда на ул. „Васил Карагьозов" № 6, гр. Ямбол	1.2.2.		2010	2010.00	288720	Приключен
149	Ямбол	Рехабилитация и реконструкция на улиците "Д. Благоев", "Янко Сакъзов", "Ген. Заимов" и "Граф Игнатиев" - гр. Ямбол"	1.2.2.		2010	2010.00	3667049	Приключен

ОБЛАСТНА СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЛАСТ ЯМБОЛ

ФИНАНСОВ ПЛАН ЗА ОСИГУРЯВАНЕ РЕАЛИЗАЦИЯТА НА ПРИОРИТЕТИТЕ И ЦЕЛИТЕ ЗАЛОЖЕНИ В ОПР НА ОБЩИНИТЕ ОТ ОБЛАСТТА (хил. лв.)

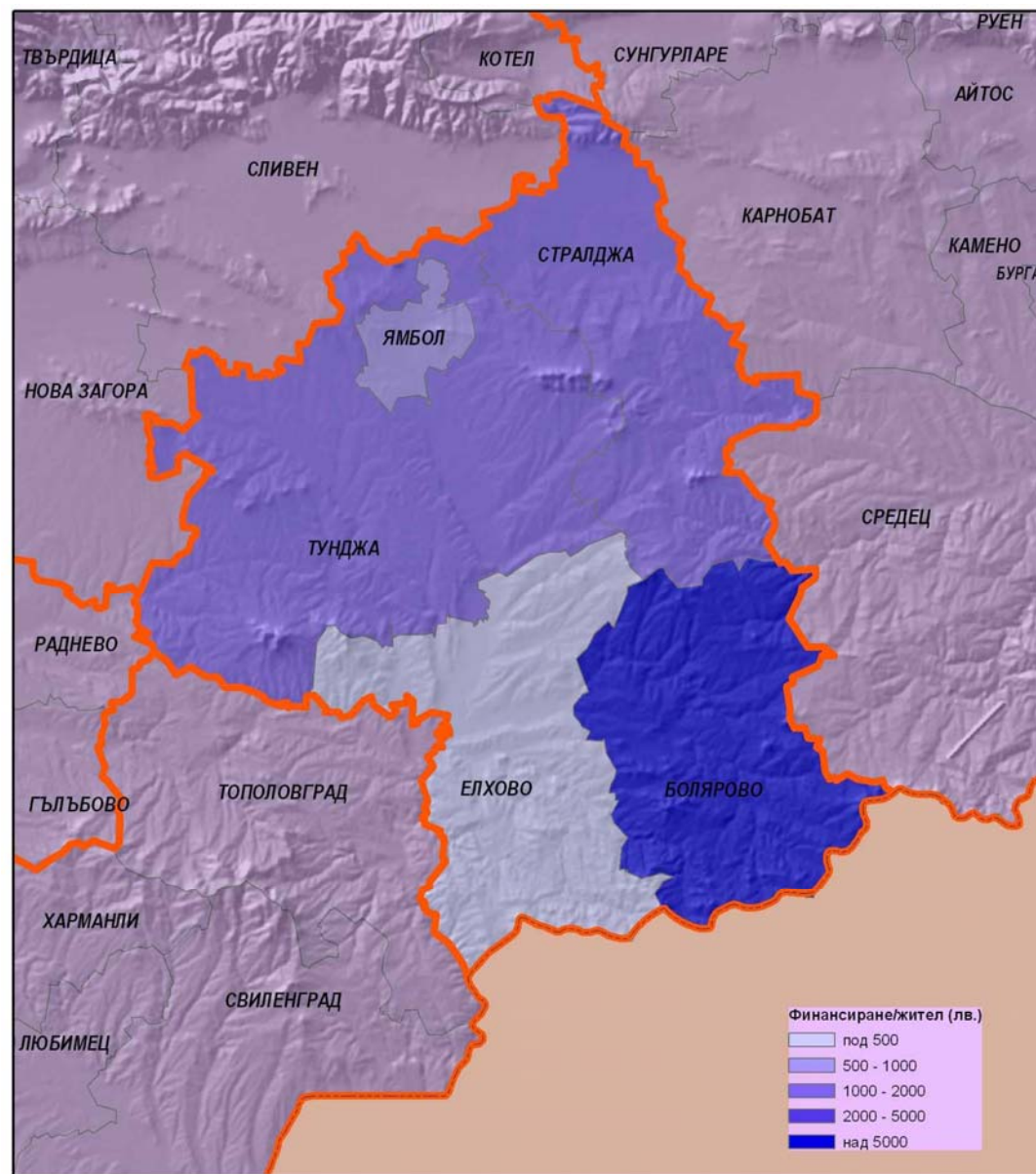
Приоритети/специфични цели	Ямбол	Тунджа	Елхово	Болярово	Стралджа	Общо
Стр.Цел 1. Устойчив икономически растеж	58650	456259	2323¹¹	21595.17	98394	613303
Приоритет 1.1. Повишаване на регионалната конкурентоспособност на основата на икономика на знанието	13000	34909		308	24112	72021
СЦ.1.Подобряване на условията за развитие на бизнес средата, стимулиране на предприемачеството и привличане на инвестиции	13000	5324		308	12056	30380
СЦ2. Внядряване на ефективни технологии, сортове и породи в агроикономиката и развитие на биологични земеделие	0	29585			12056	41641
Приоритет 1.2.Подобряване на обслужващата инфраструктура за постигане на устойчив растеж	45650	421350	2323	21287	74282	541282
СЦ1. Опазване на околната среда	21350	10350	2323	1965	7311	39011
СЦ2. Развитие на пътната, енергийната, Съобщителната, водоснабдителната и канализационна инфраструктура	24300	411000		19322	66971	502271
Стр.цел 2. Подобряване на качеството на живот и	31650	102713	699	4403	32184,5	166548

¹¹ На база само отчетна информация и данни

Приоритети/специфични цели	Ямбол	Тунджа	Елхово	Болярово	Стралджа	Общо
увеличаване на заетостта						
Приоритет 2.1. Създаване на условия за трудова и социална реализация на хората в Ямболска област	17150	97113	699	4403	30171	144434
СЦ1. Повишаване на трудовата заетост и намаляване на бедността и социалния риск	10600	80974			5133	96707
СЦ2. Качественото образование - основа за развитието	2400	5299	238	129	1561	9260
СЦ3. Съхраняване и развитие на здравеопазването, социалното подпомагане, кулурата и спорта	4150	10840	461	4274	23477	38467
Стр.цел.3.Регионално сътрудничество и стимулиране на партньорството	14500	5600		596	2013,5	22113,5
Приоритет 3.1.Развитие на регионалното и трансгранично сътрудничество	6400	740		596	0	7140
СЦ1.Инфраструктура за хармонично развитие на региона и регионално и трансгранично сътрудничество	3300					3300
СЦ2 Регионално и трансгранично сътрудничество в интерес на хората	3100	740		596		3840
Приоритет 3.2.Координация на дейността на местните структури в областта	8100	4860			2013,5	14973,5
СЦ1. Парньорство между институциите, местните власти, НПО и хората за укрепване на инст. Капацитет и сътрудничество	8100	4860			2013,5	14973,5
ОБЩО	104800	564572	3022	26594	132592	801964

ОБЕМ НА ФИНАНСОВИТЕ СРЕДСТВА ПО РЕАЛИЗИРАНИ ПРОЕКТИ В ОБЛАСТ ЯМБОЛ

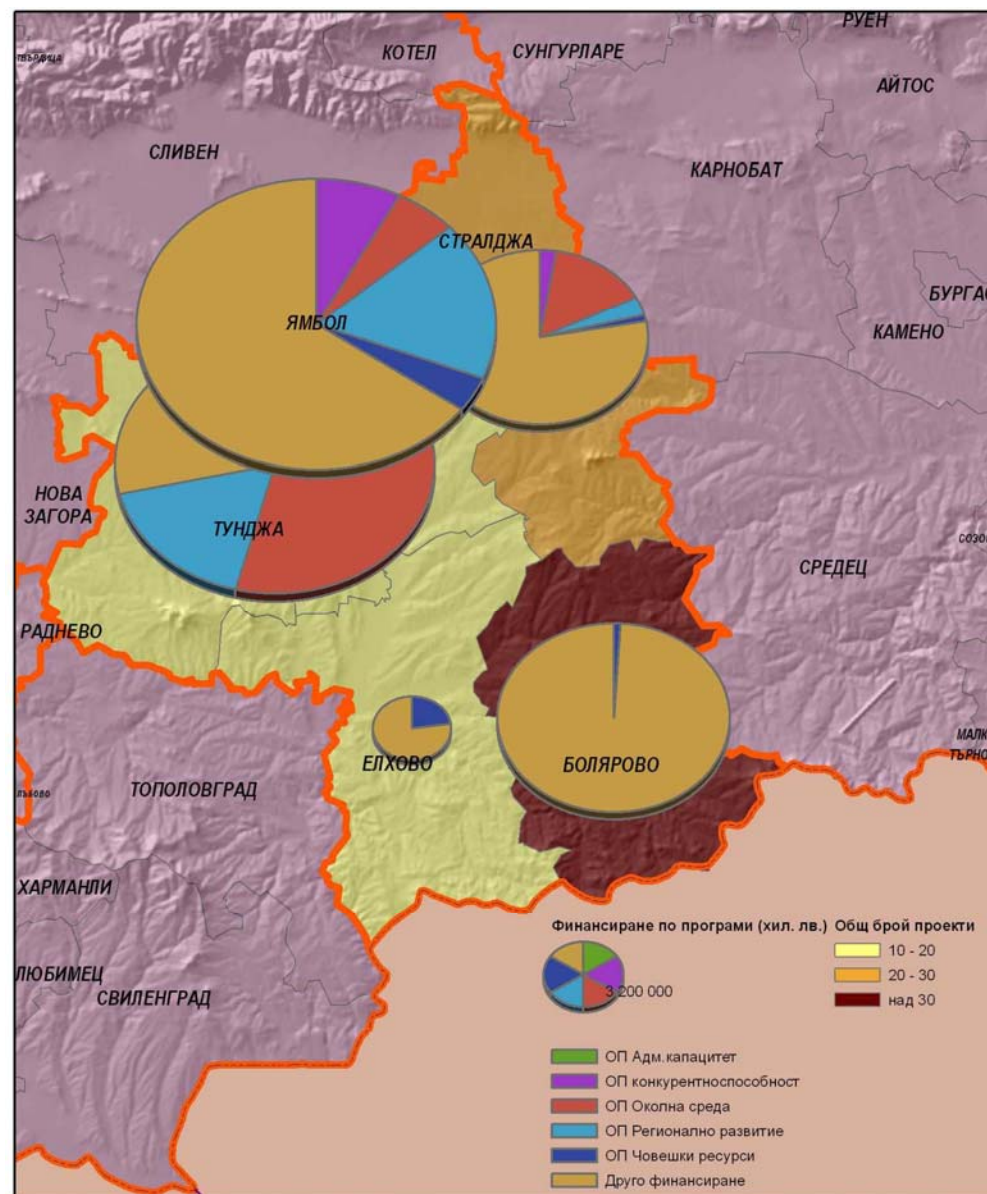
(лева / на глава от населението по общини)

ФИНАНСИРАНЕ ПО ПРОГРАМИ, ПОДПОМАГАНИ ОТ ЕС, 2010 Г.

(хил. лева по общини)

ОБЩ БРОЙ ПРОЕКТИ

**Проучване
на изпълнението на Областната стратегия за развитие (ОСР) на Област Ямбол
за периода 2005-2010 г.**

ТЕМА/ ВЪПРОСИ НА ПРОУЧВАНЕТО	ОТГОВОРИ <i>Моля, отговорете на всеки въпрос, като използвате стандартизираните отговори или опишете в свободен текст Вашия отговор!</i>	
1. Съответствие на ОСР-Ямбол с целите на регионалното и местното развитие след 2005 г.: - на национално ниво - на ниво Югоизточен район в България - на ниво област Ямбол и включените общини		
1.1. Доколко ОСР-Ямбол отразява общите проблеми и цели за развитието на страната и на Югоизточния район в България през периода след 2005 г.?	☐ До голяма степен ☐ Донякъде ☐ В малка степен ☐ Не съм запознат(а)	<i>Моля, опишете накратко Вашия отговор или дайте пояснения:</i>
1.2. Включва ли ОСР цели, приоритети и мерки за ефективна подготовка и участие на Област Ямбол в усвояването на помощта от ЕС по различните	☐ Да, достътъчен брой цели, приоритети и мерки ☐ Отчасти	<i>Моля, опишете накратко Вашия отговор или дайте пояснения:</i>

програми, съфинансирани от фондовете на ЕС?	☐ Не, не включва ☐ Не мога да преценя	
1.3. В каква степен ОСР отразява нуждите и интересите на местните общности – нуждаещи се социални групи, структурите на гражданското общество, работниците и служителите, работодателите и бизнес организациите, както и на местните власти?	☐ Във висока степен ☐ Частично, само на някои от изброените ☐ В ниска степен ☐ Не мога да преценя	<i>Моля, опишете накратко Вашия отговор или дайте пояснения:</i>
1.4. Считате ли, че ОСР съдържа подходяща визия и стратегия за постигане на конкурентоспособно и устойчиво развитие на Област Ямбол в средносрочен период до 2013 г.	☐ Визията и стратегията са подходящи ☐ До известна степен ☐ Визията и стратегията не са подходящи ☐ Не мога да преценя	<i>Моля, опишете накратко Вашия отговор или дайте пояснения:</i>
1.5. Какви са Вашите изводи и какви препоръки бихте дали на ръководството на Област Ямбол за подобряване на информираността и по-активно участие на всички заинтересовани партньори за изпълнение на целите и приоритети за развитието на областта?	<i>Моля, опишете накратко Вашия отговор:</i>	
2. Ефективност на изпълнението на ОСР-Ямбол и степен на постигане на очакваните резултати.		

2.1. Доколко визията, целите и приоритетите на ОСР се имат предвид и се отразяват в процесите на планиране и управление на областта, при подготовката на конкретни проекти за финансиране или в обществените дискусии за изграждането и развитието на Област Ямбол?	☐ До голяма степен ☐ Донякъде ☐ В малка степен ☐ Не съм запознат(а)	<i>Моля, опишете накратко Вашия отговор или дайте пояснения:</i>
2.2. Можете ли да посочите сфери на развитие, в които считате, че е постигнат значителен напредък, или конкретни дейности и проекти, които представляват явен успех в развитието на Област Ямбол през последните 4-5 години?	☐ Да, в сферата на: (Моля, подчертайте) – регионалната икономика и развитието на МСП – пътната и/или друга техническа инфраструктура – благоустрояването на населените места – опазването на околната среда – туризма и културата – иновациите и новите технологии – развитието на информационното общество и електронните услуги – социалната интеграция и социалните услуги – друга сфера/дейност 	<i>Моля, опишете накратко Вашия отговор или дайте пояснения:</i>

	☐ Не, не мога да посоча такива сфери и дейности	
2.3. Смятате ли, че има някаква промяна в работата и структурата на администрацията на Област Ямбол след приемането на ОСР през 2005 г. до настоящия момент?	☐ Да, съществена промяна в положителна посока ☐ Незначителна промяна ☐ Няма промяна ☐ Промените са в отрицателна посока	<i>Моля, опишете накратко Вашия отговор или дайте пояснения:</i>
2.4. Отразява ли се приемането и изпълнението на ОСР по някакъв начин върху процеса на изграждане на партньорства и сътрудничество между регионалните и местните власти, бизнеса и неправителствения сектор за развитието на Област Ямбол?	☐ Да, процесът се ускорява и задълбочава ☐ Да, но процесът е забавен и повърхностен ☐ Не, не се отразява ☐ Нямам информация	<i>Моля, опишете накратко Вашия отговор или дайте пояснения:</i>
2.5. Можете ли да посочите конкретни програми или проекти, резултатите от които са се отразили благоприятно върху развитието на областта и към които Вие имате отношение или сте участвали по някакъв начин?	<i>Моля, опишете накратко Вашия отговор:</i>	

2.6. Според Вас рисковете - социални, икономически или екологични, пред които е била или към момента е изправена Област Ямбол, управляват ли се ефективно с оглед избягване, предотвратяване или намаляване на негативните последици?	☐ Да, рисковете се управляват ефективно ☐ Да, но с частичен ефект ☐ Не, няма ефективно управление на рисковете ☐ Не мога да преценя	<i>Моля, опишете накратко Вашия отговор или дайте пояснения:</i>
2.7. Какво смятате, че трябва да се направи, за да се постигнат по-добри резултати и по-осезаем ефект от изпълнението на ОСР-Ямбол върху развитието и качеството на живот в областта?	<i>Моля, опишете накратко Вашия отговор:</i>	
3. Ефикасност на изпълнението на ОСР-Ямбол и съпоставяне на постигнатите резултати с използваните ресурси.		
3.1. Използвана ли е стратегическата рамка и мерките за реализация на ОСР като инструменти за добро управление на ресурсите на областта – административни, финансово-стопански, материални, човешки?	☐ Да, напълно ☐ Да, но само за определени случаи ☐ Почти не се използват ☐ Не са ми известни такива случаи	<i>Моля, опишете накратко Вашия отговор или дайте пояснения:</i>

3.2. Имате ли информация за извършени промени в административното и финансовото управление на областта с цел адаптиране към изискванията на ОСР за многогодишно планиране и бюджетиране на дейности за развитие на областта, както и за ефективно управление на програми и проекти?	☐ Да, извършени са успешно такива промени ☐ Извършени са частични промени ☐ Няма промени ☐ Нямам информация	<i>Моля, опишете накратко Вашия отговор или дайте пояснения:</i>
3.3. Считате ли, че системата за административно обслужване на областта е стабилна и предоставя на заинтересованите лица и организации надеждна, точна и своевременна информация?	☐ Да, напълно ☐ Да, но е необходима оптимизация ☐ По-скоро не ☐ Не мога да преценя	<i>Моля, опишете накратко Вашия отговор или дайте пояснения:</i>
3.4. Запознати ли се с някои отчети, доклади и справки, които се изготвят от администрацията на областта, във връзка с изпълнението на ОСР?	☐ Да, изцяло ☐ Да, но информацията е ограничена ☐ Няма достатъчно такива документи ☐ Не, не съм запознат(а)	<i>Моля, опишете накратко Вашия отговор или дайте пояснения:</i>
3.5. В каква степен според Вас активите и правомощията, с които се разполага на областно	☐ В голяма степен ☐ В задоволителна	<i>Моля, опишете накратко Вашия отговор или дайте пояснения:</i>

ниво, се използват целесъобразно, икономично и имат устойчиво въздействие върху развитието на областта?	степен ☐ В незадоволителна степен ☐ Не мога да преценя	
3.6. За изпълнението на ОСР на регионално и местно ниво се очаква мобилизиране на финансови средства от различни източници – публични и частни, включително от фондовете на ЕС. Считате ли, че тези средства са осигурени към момента в достатъчна степен?	☐ Да, достатъчно средства са осигурени ☐ Средствата са осигурени частично ☐ Не са осигурени достатъчно средства ☐ Нямам информация	<i>Моля, опишете накратко Вашия отговор или дайте пояснения:</i>
3.7. На какво ниво, според Вас, е сътрудничеството и взаимодействието между регионалните и местните власти, структурите на бизнеса, социалните партньори и гражданския сектор по отношение изготвянето, финансирането и координацията на конкретни програми и проекти на територията на областта?	☐ Сътрудничеството и взаимодействието са на добро ниво ☐ Нивото е задоволително ☐ Нивото е незадоволително ☐ Не мога да преценя	<i>Моля, опишете накратко Вашия отговор или дайте пояснения:</i>
3.8. Считате ли, че Областният съвет за развитие и системата за мониторинг, координация и контрол на програми и проекти, реализирани на територията на областта, са достатъчно ефикасни?	☐ Да, напълно ефикасни ☐ Да, но частично ефикасни ☐ По-скоро са неефикасни	<i>Моля, опишете накратко Вашия отговор или дайте пояснения:</i>

	☐ Не мога да преценя	
3.9. Какви са Вашите препоръки за по-ефикасно управление на публичните ресурси за постигане на целите на развитието на областта?	<i>Моля, опишете накратко Вашия отговор:</i>	
4. Въздействие върху регионалното и местното развитие и устойчивост на резултатите от изпълнението на ОСР-Ямбол.		
4.1. Според Вас реалистична и постижима ли е визията на ОСР: Област Ямбол да стане съвременна, просперираща и ползваща се с доверие област, част от регионите на обединена Европа: - хората от Ямболски регион да живеят в чиста и здравословна среда, - безработните да са под 10% от активното трудоспособно население, - доходите на член от семейство да са съизмерими с източно-европейските държави – членки на ЕС.	☐ Да, напълно ☐ Донякъде, но следва да се актуализира ☐ Не, целта трябва да се промени ☐ Не мога да преценя	<i>Моля, опишете накратко Вашия отговор или дайте пояснения:</i>
4.2. Смятате ли, че областната администрация и партньорските организации могат да изградят и поддържат необходимия капацитет за ефективна и ефикасна координация и управление на програми и проекти за устойчиво интегрирано развитие на областта?	☐ Да, напълно ☐ Да, но не изцяло ☐ По-скоро не могат ☐ Капацитетът като цяло е много нисък	<i>Моля, опишете накратко Вашия отговор или дайте пояснения:</i>

	☐ Не мога да преценя	
4.3. Може ли да се приеме, че резултатите от изпълнението на ОСР, както и разработването на нова стратегия за следващия период 2014-2020 г., ще имат решаваща роля за разработването и реализацията на успешни програми и проекти за регионално и местно развитие на територията на областта?	☐ Да, ще имат решаваща роля ☐ Отчасти и за определени програми и/или проекти ☐ Не, няма да имат никаква роля ☐ Не мога да преценя	<i>Моля, опишете накратко Вашия отговор или дайте пояснения:</i>
4.4. Считате ли, че ОСР допринася за по-добра информираност и мобилизиране на хората и бизнеса на територията на областта за постигане на целите на регионалното и местното развитие, както и за привличане на външни инвеститори?	☐ Да, в значителна степен ☐ Да, донякъде ☐ По-скоро не допринася ☐ Не мога да преценя	<i>Моля, опишете накратко Вашия отговор или дайте пояснения:</i>
4.5. Може ли, според Вас, ОСР да се определи като надеждна стратегическа рамка за планиране и прилагане на политики за устойчиво регионално развитие, финансова стабилност и икономически просперитет на областта?	☐ Да, напълно ☐ Да, в известна степен ☐ Не към момента, но в бъдеще би могло ☐ Изобщо няма такава рамка ☐ Не мога да преценя	<i>Моля, опишете накратко Вашия отговор или дайте пояснения:</i>
4.6. На базата на Вашата информираност, пряко или косвено участие в реализацията на дейности, свързани	☐ 1 ☐ 2	<i>Моля, опишете накратко Вашия отговор или дайте пояснения:</i>

с изпълнението на ОСР, каква обща оценка бихте дали за цялостното изпълнение на ОСР до настоящия момент? Моля, посочете цифра, като използвате оценителна скала от 1 до 5 (1 - много ниско ниво на изпълнение, 5 – много високо ниво на изпълнение).	☐ 3 ☐ 4 ☐ 5	
--	--	--

5. Данни за източника на информация в рамките на настоящото проучване:

(Моля, посочете някои данни за организацията, която представлявате или в която работите, като данните ще се използват единствено и само за целите на междинната оценка.)

Организация/ Административна структура/ Фирма	
Община	
Отговорите са дадени като лично мнение, независимо от организацията, която представявам или в която работя.	☐ <i>(Моля, отбележете с „x”)</i>

***Благодарим Ви за Вашия принос,
който ще спомогне за изготвяне на възможно най-обективна
междинна оценка
на изпълнението на ОСР-Ямбол!***

